

En kyrkoherde har avskedats. Fråga huvudsakligen om församlingen haft rätt att skilja kyrkoherden från anställningen, varvid bl.a. gjorts gällande att kyrkoherden ägnat en övervägande del av sin arbetstid åt privat affärsverksamhet. Även fråga om kyrkoherden omfattats av företagsledarundantaget i anställningsskyddslagen. Arbetsdomstolen har funnit att så inte varit fallet. I avskeddadedelen även fråga om beräkningen av lönefordran med anledning av att Arbetsdomstolen ogiltigförklarat avskedandet.

Därutöver fråga om rätt till ränta på semesterersättning som utbetalats, rätt till allmänt skadestånd för brott mot semesterlagen och kvittningslagen, rätt till viss bilersättning och om brott mot bilersättningsavtalet och slutligen om församlingen brutit mot 16 § tredje stycket medbestämmandelagen, genom att inte upprätta och tillställa förbundet protokoll från den lokala tvisteförhandlingen.

ARBETSDOMSTOLENDOM
2014-09-24
StockholmDom nr 62/14
Mål nr A 69/13**KÄRANDE**

Kyrkans Akademikerförbund, Box 30078, 104 25 Stockholm
Ombud: förbundsjuristen Robert Svec, Kyrkans Akademikerförbund, adress
se ovan

SVARANDE

1. Svenska kyrkans arbetsgivarorganisation, Box 4312, 102 67 Stockholm,
(för ej talan)
2. Veddige-Kungsäters församling, Nygatan 18, 432 67 Veddige
Ombud för 2: advokaten Lars Hartzell, Elmszell Advokatbyrå AB,
Gamla Brogatan 32, 111 20 Stockholm

SAKEN

ogiltigförklaring av avskedande m.m.

Bakgrund och yrkanden

Mellan parterna gäller kollektivavtal, överenskommelse om lön och allmänna anställningsvillkor m.m. för arbetstagare anställda inom trossamfundet Svenska kyrkan. För aktuell tid återfinns Kyrkans löneavtal i bilaga 1 och Kyrkans AB 12 i bilaga 2 till avtalet.

J.S. är medlem i Kyrkans Akademikerförbund (förbundet) och var tillsvidareanställd som kyrkoherde i Veddige-Kungsäters församling (församlingen). Den 27 juni 2012 avskedades han från anställningen. Tvist har uppkommit om avskedandet varit lagligen grundat. J.S. fick ingen semesterersättning utbetald efter att han avskedats och inte heller någon bilersättning för tiden april–juni 2012. Mellan parterna uppkom därför också tvist om J.S. hade rätt till semestersättning och bilersättning samt om församlingen gjort en otillåten kvittning. Tvisteförhandlingar har förts utan att frågorna har kunnat lösas.

Slutligen är det tvistigt om församlingen brutit mot förhandlingsskyldigheten, genom att inte upprätta och tillstålla förbundet protokoll från den lokala tvisteförhandlingen, och om församlingen därmed är skadeståndsskyldig gentemot förbundet.

Förbundet har väckt talan i Arbetsdomstolen mot Svenska kyrkans arbetsgivarorganisation och församlingen. Svenska kyrkans arbetsgivarorganisation har meddelat att organisationen inte önskar föra talan i Arbetsdomstolen.

Förbundet har, som talan slutligt bestämts, i första hand yrkat att Arbetsdomstolen ska

1. förklara avskedandet av J.S. ogiltigt,
2. förplikta församlingen att till J.S. betala
  - a) lön och semesterförmåner med 50 705 kr per månad avseende juli, augusti, september och oktober 2012, med 33 245 kr per månad avseende november och december 2012, med 32 372 kr för januari 2013, med 46 340 kr per månad från och med februari 2013 till och med februari 2014 och med 50 705 kr per månad från och med mars 2014 till dagen för huvudförhandling i målet, samt
  - b) allmänt skadestånd med 200 000 kr.

För det fall Arbetsdomstolen skulle finna att det inte funnits laga grund för avskedandet men väl saklig grund för uppsägning har förbundet i andra hand yrkat att Arbetsdomstolen ska förplikta församlingen att till J.S. betala

1. ekonomiskt skadestånd, avseende utebliven uppsägningslön inklusive semesterförmåner, med 56 830 kr per månad för juli, augusti, september och oktober 2012, med 36 830 kr för november 2012 och med 32 077 kr för perioden 1–27 december 2012, samt
2. allmänt skadestånd med 100 000 kr.

Förbundet har yrkat ränta enligt 6 § räntelagen på de allmänna skadestånden i punkterna 2 från dagen för delgivning av stämning, den 17 april 2013, och på beloppen avseende lön respektive ekonomiskt skadestånd från den 27:e i var månad till dess betalning sker.

Förbundet har vidare yrkat att Arbetsdomstolen ska förplikta församlingen att

3. till J.S. betala ränta enligt 6 § räntelagen på utbetald semesterersättning om 62 368 kr från den 27 juli 2012 till den 30 augusti 2013,
4. till J.S. betala allmänt skadestånd med 80 000 kr för brott mot semesterlagen,
5. till J.S. betala allmänt skadestånd med 80 000 kr för brott mot kvittningslagen,
6. till J.S. betala bilersättning med 8 601 kr,
7. till var och en av förbundet och J.S. betala allmänt skadestånd med 80 000 kr för brott mot bilersättningsavtalet, och
8. till förbundet betala allmänt skadestånd med 80 000 kr för brott mot 16 § tredje stycket medbestämmandelagen.

Förbundet har yrkat ränta enligt 6 § räntelagen på de allmänna skadestånden i punkterna 4, 5, 7 och 8 från dagen för delgivning av stämning, den 17 april 2013, och på bilersättningen från den 27 juli 2012, allt till dess betalning sker.

Församlingen har bestritt käromålet i dess helhet. Såvitt avser lönebeloppen i sig har församlingen vitsordat att månadslönen var 49 900 kr, men gjort gällande 1 500 kr ska avräknas då det beloppet utgjort ett tillägg för resor mellan bostaden och församlingen. Något belopp avseende allmänna skadestånd har inte vitsordats. Sättet att beräkna ränta har vitsordats.

Parterna har yrkat ersättning för rättegångskostnader.

Till utveckling av sin talan har parterna anfört i huvudsak följande.

Förbundet

J.S:s anställning

J.S. anställdes sommaren 2008 som vikarierande kyrkoherde i Veddige församling. Församlingen ingick i Veddige och Kungsätters kyrkliga samfällighet. J.S. uppmanades av flera ledamöter i kyrkorådet i Veddige församling att söka tillsvidareanställningen som kyrkoherde i församlingen. Ordföranden i församlingens kyrkoråd B.M. var emellertid emot förslaget att anställa J.S. och förklarade att hon skulle lämna sitt ordförandeskap om så skedde. J.S. anställdes som kyrkoherde med tillträde den 1 januari 2009. B.M. avgick som kyrkorådets ordförande men kvarstod som ledamot i kyrkorådet. Ny ordförande blev J.B.

Händelseförloppet fram till och med avskedandet

Tillståndet i kyrkorådet i Veddige församling var ytterst ansträngt. Ordföranden J.B. försökte åstadkomma ett godtagbart sammanträdesklimat, men ledamöterna B.M. och L.S. sökte systematiskt efter fel och brister och ifrågasatte allt i stort som smått. Många ledamöter var öppet förtvivlade efter varje sammanträde. B.M. kontaktade även domkapitlet och biskopen och framförde allehanda anmärkningar riktade mot J.S. utan att få gehör för sina klagomål.

Sommaren 2010 väcktes tanken på att göra en framställning till stiftsstyrelsen i syfte att utreda samfällighetens och de två församlingarnas organisatoriska framtid. Kyrkonämnden i samfälligheten och respektive församlingens kyrkoråd förordade ett sammangående av de två församlingarna till en församling. Under år 2011 beslutade stiftsstyrelsen i enlighet härmed och från och med år 2012 upphörde samfälligheten som organisatorisk enhet för att i stället ersättas av Veddige-Kungsätters församling.

Ett nytt kyrkoråd valdes den 1 november 2011 för den nya församlingen. K.B., som blev ordförande för den nya församlingens kyrkoråd, hade tidigare anmält J.S. till domkapitlet vid tre tillfällen. Ytterligare fem ledamöter i det nya kyrkorådet hade vid något tillfälle anmält J.S. till domkapitlet. Anmälningarna hade varit av olika karaktär, allt ifrån klagomål om att J.S. tillät blommor på altaret till att han underlät att lämna ekonomisk information.

Det nya kyrkorådet började omgående att verka för att ersätta J.S. som kyrkoherde. Vid kyrkorådets sammanträde den 29 februari 2012 fattades beslut om att bl.a. rekrytera en ny kyrkoherde, trots att J.S. redan var tillsvidareanställd som kyrkoherde i församlingen. Kontraktsprosten O.P., en av biskopens förmän i stiftet med uppgift att biträda i ledningen och tillsynen, informerades om beslutet. Han ansåg att kyrkorådets beslut stred mot såväl kyrkoordningen som

reglerna om anställningsskydd. Kyrkorådet vidhöll dock sitt beslut om att påbörja arbetet med en ny organisation.

Stiftsjuristen M.W. gav församlingen beskedet att J.S. inte utan vidare kunde skiljas från anställningen och att det krävdes laglig grund för avskedande alternativt saklig grund för uppsägning. Den 6 mars 2012, vid ett möte med församlingen, lämnade biskopen P.E. och M.W. besked om att församlingens beslut inte var förenligt med kyrkoordningen och arbetsrättsliga regler. Biskopen underströk därutöver betydelsen av att kyrkorådet upphörde med alla okynnesanmälningar mot J.S. till domkapitlet. I och med dessa besked inledde kyrkorådet ett arbete för att med alla tänkbara medel skilja J.S. från anställningen.

Under mars månad 2012 begärde kyrkorådet att J.S. skulle redovisa sina telefonsamtal och vilka personer som han ringt på sin tjänstetelefon. J.S. hänvisade till sin tystnadsplikt som innebar att han inte närmare kunde kommentera sina telefonsamtal. Församlingen återkom vid flera tillfällen med sin begäran och i april 2012 framkom det att arbetsgivaren, i mars 2012, utan J.S:s kännedom beställt och erhållit telefonspecifikationer avseende hans tjänstetelefon. Vid ett möte med K.B. och kyrkorådsledamoten M.J. informerades J.S. om att telefonspecifikationerna hade bearbetats och att församlingen även begärt att församlingens kamrer T.E. skulle bidra med uppgifter. Stifts-juristen M.W. avrådde T.E. från att medverka i bearbetningen av uppgifterna. M.W. meddelade även att dom-kapitlet inlett ett tillsynsärende med anledning av kyrkorådets agerande att inhämta samtalslistorna.

Den 18 april 2012 ägde det rum ett möte vid vilket J.S. och T.E. lämnade K.B. en utförlig redovisning av församlingens ekonomiska ställning. Vid mötet sade sig K.B. vara nöjd med redovisningen och hon efterfrågade inte något ytterligare material.

Den 25 april 2012 erhöll J.S. två skriftliga erinringar, undertecknade av K.B. Den ena avsåg att J.S. skulle ha undanhållit kyrkorådet information om biskopens inbjudan till Framtidsseminariet den 6 mars 2012. Den andra avsåg att han skulle ha erbjudit diakonen B.H. sex månadslöner om hon avslutade sin anställning under året och att J.S. därmed överskridit sina befogenheter.

Den 2 maj 2012 erhöll J.S. en s.k. LAS-varning under påståendet att han, trots begäran vid mötet den 18 april 2012, undanhållit K.B. information om samfällighetens ekonomiska ställning år 2011. Inte bara J.S. fann detta ytterst anmärkningsvärt, utan även T.E. T.E. skrev ett mejl till K.B. om detta. Samma dag, den 2 maj, konfronterades J.S. av ersättaren i kyrkorådet P.Å. som lät meddela att kyrkorådet nu bestämt sig för att gå den arbetsrättsliga vägen för att bli av med honom.

Den 7 maj 2012 krävde K.B. skriftligen att J.S., inom fyra dagar, skulle redovisa en rad specificerade uppgifter. I begäran angavs att om J.S. inte lämnade uppgifterna inom föreskriven tid kunde detta ytterst leda till uppsägning eller avskedande. Med hjälp av T.E. redovisade J.S. inom föreskriven tid de begärda uppgifterna.

Den 11 maj 2012 anmodades J.S. skriftligen att inom en vecka lämna information till K.B. om samtliga tillfällen då han tjänstgjort vid dop, vigslar, begravningar, gudstjänster m.m. under perioden den 1 januari 2011–30 april 2012. J.S. redovisade detta så långt det var möjligt. Eftersom församlingen inte systematiskt registrerade de efterfrågade uppgifterna förelåg det vissa problem att ta fram dessa. J.S. föreslog att församlingen kunde inhämta information via Hallands Nyheters register. Han föreslog även att man för framtiden kunde upprätta ett register för att lagra de efterfrågade uppgifterna. K.B. tyckte inte att detta var nödvändigt utan förklarade sig nöjd med det underlag som hon fått.

Den 14 maj 2012 begärde K.B. skriftligen att J.S. skulle ta fram ett förslag till instruktion avseende skötsel av gravar m.m. Ett sådant dokument hade redan färdigställts år 2011 och efter en viss språklig omarbetning även godkänts våren 2012. K.B:s begäran framstod därför som besynnerlig. J.S. diskuterade dokumentet med henne och därefter förklarade hon sig också nöjd med dess innehåll.

Under våren 2012 begärde församlingen att J.S. skulle uppge omfattningen av sina bisysslor. Dessa uppgifter hade J.S. redan lämnat till församlingen i samband med att han anställdes år 2008 då han också skriftligen hade förklarat att bisysslorna inte skulle hindra honom i arbetet. Även hösten 2011 hade J.S. lämnat uppgifter om sina bisysslor. När församlingen våren 2012 ånyo begärde redovisning av bisysslorna lämnade J.S. en sådan sammanställning den 19 april 2012. Frågan togs även upp på kyrkorådets sammanträden den 2 och 7 maj 2012, utan att någon kritik riktades mot J.S.

Arbetsmiljösituationen för J.S. upplevdes av vissa förtroendevalda som fullständigt ohållbar. Den 23 maj 2012, i samband med ett sammanträde i kyrkofullmäktige, hölls det ett öppet möte för att informera om arbetsmiljön för J.S. I en skrift från J.B. och E.B. anges att kyrkoherden är utsatt för kränkande särbehandling.

Den 4 juni 2012 begärde församlingen befogenhetsprövning av åtgärden att eventuellt avskeda J.S. Den 11 juni 2012 underrättades J.S. och varslades förbundet om att församlingen övervägde att avskeda honom. Två överläggningar ägde rum den 27 juni 2012, en avseende det varslade avskedandet, en avseende LAS-varningen. Överläggningen avseende avskedandet slutade i oenighet medan parterna var ense om att LAS-varningen och erinringarna upphävts av domkapitlet och att det därför i den delen inte kvarstod något att överlägga om. J.S. avskedades samma dag, dvs. den 27 juni 2012.

Innehållen semesterersättning och bilersättning

Efter avskedandet innehöll församlingen semesterersättning och bilersättning som J.S. tjänat in under anställningen. Enligt en skrivelse undertecknad av K.B. hade församlingen en motfordran avseende olovlig frånvaro som församlingen ansåg sig ha rätt att kvitta mot J.S:s fordran på semesterersättning. Anledningen till att bilersättningen inte betalades ut angavs vara att kyrkorådet utredde resorna.

Avskedandet saknar laga grund

J.S. har inte misskött sig på sätt församlingen påstått. De omständigheter som församlingen åberopat till stöd för avskedandet utgör varken var och en för sig eller sammantaget skäl för avskedande eller saklig grund för uppsägning. Församlingen har inte heller gjort någon omplaceringsutredning eller i övrigt försökt att bereda J.S. annan anställning. Avskedandet ska därför ogiltigförklaras och J.S. ska tillerkännas lön och allmänt skadestånd. För det fall Arbetsdomstolen skulle finna att det förelegat saklig grund för uppsägning ska församlingen utge ekonomiskt och allmänt skadestånd till J.S. Tvåmånadersregeln åberopas inte längre.

J.S. har inte omfattats av företagsledarundantaget. Om så finnes vara fallet har församlingen inte haft rätt att häva eller säga upp anställningsavtalet.

Företagsledarundantaget

Församlingen har gjort gällande att J.S:s anställning som kyrkoherde inte omfattats av anställningsskyddslagen då han, enligt församlingen, i sin egenskap av kyrkoherde haft en företagsledande eller därmed jämförlig ställning. Detta bestrids.

En kyrkoherde har ett ledarskap för all verksamhet i församlingen. Eventuella reaktioner mot kyrkoherden vid brister i fullgörandet av uppgifter knutna till utövandet av vinningstjänst ska vidtas av biskop eller domkapitlet. När det gäller försummelse i övrigt kan kyrkorådet vidta åtgärder enligt arbetsrättsliga regler. Kyrkorådet utgör församlingens ledande ekonomiska och administrativa organ och bestämmer vilka befogenheter, rättigheter och skyldigheter samt vilket ansvar en kyrkoherde ska ha i församlingen. Kyrkoherdens ledarskap utövas alltid inom vissa givna ramar och kyrkorådet ger anvisningar och riktlinjer för den förvaltning som kyrkoherden har att leda.

Kyrkorådet i Veddige-Kungsätters församling utgör således församlingens styrelse och har ansvaret för förvaltning och verkställighet. Av kyrkorådet utsett arbetsutskott svarar för beslut i löpande frågor. Kyrkorådet och arbetsutskottet i församlingen beslutade i många frågor, inte sällan på detaljnivå. Av församlingens delegationsordning framgår följande exempel på J.S:s befogenheter eller brist på befogenheter. Han hade inte befogenhet att anställa personal tillsvidare eller på viss tid överstigande elva månader. Denna befogenhet tillkom kyrkorådet. För sådana arbetstagare kunde kyrkoherden endast tillsammans med kyrkorådets ordförande besluta om lönesättning vid anställningen. Han hade inte befogenhet att säga upp eller avskeda arbetstagare. Han kunde sluta ramavtal upp till endast tre prisbasbelopp och hade ingen firmateckningsrätt.

Vad gäller J.S:s löne- och anställningsvillkor hade han när han anställdes en månadslön om 38 000 kr. Vid avskedandet var månadslönen 49 900 kr.

J.S. har omfattats av samma anställningsvillkor som övriga arbetstagare i församlingen med undantag för de speciella villkor som gällt för honom som

kyrkoherde och präst. J.S. hade, i likhet med andra arbetstagare som varit anställda minst tolv månader, en uppsägningstid om sex månader vid uppsägning från arbetsgivarens sida. J.S. hade inte rätt till något avgångsvederlag eller särskilda pensionsförmåner.

J.S. har alltså inte haft en företagsledande ställning. I praktiken har det varit kyrkorådet och arbetsutskottet som svarat för den löpande verksamheten. Det framgår inte av Kyrkans AB 12 att kyrkoherden är att betrakta som företagsledare eller motsvarande. Regleringen i kap. 7 § 33 Mom 7 som församlingen åberopat är inte tillämplig. Den har sin bakgrund i den kommunala verksamheten. Den har inte utarbetats för verksamheten i Svenska kyrkan och förbundet har ingen erfarenhet av att den skulle ha tillämpats inom kyrkan.

Församlingens avskedandegrunder

Förbundet bestrider att J.S. misskött sig på sätt församlingen påstått. Förbundet bemöter nedan församlingens påståenden.

1. Påståendet att J.S. lämnat vilseledande och felaktiga uppgifter om sina bisysslor

Församlingen har gjort gällande att J.S. lämnat vilseledande och felaktiga uppgifter om sina bisysslor. Detta är inte riktigt.

När J.S. anställdes som kyrkoherde redogjorde han för sina bisysslor och han har, i den mån församlingen senare begärt det, även redovisat de förändringar som ägt rum avseende bisysslorna.

Sedan år 2005 är J.S. ensam ägare till JES Företags AB (JES AB). I samband med att han anställdes som kyrkoherde upplyste han arbetsgivaren om att han ägde detta bolag. Bolaget har emellertid inte bedrivit någon operativ verksamhet eller kapitalplacering sedan år 2004 och J.S. har inte haft något påtagligt engagemang i bolaget.

J.S. hade, när han anställdes, ett operativt ansvar i Plåtprodukter i Strömsund AB (Plåtprodukter AB). Han fick tillstånd av arbetsgivaren att ägna en dag i veckan åt denna bisyssla. Han fann dock att det operativa ansvaret inte gick att förena med den höga arbetsbelastningen som han hade som kyrkoherde. För att lösa problemet förvärvade platschefen R.E. hälften av aktierna i bolaget och tog även över det operativa ansvaret. För att möjliggöra denna förändring av ägarförhållandena bildades Plåtprodukter i Strömsund Holding AB (holdingbolaget). Efter att holdingbolaget år 2009 gått in som ägare av Plåtprodukter AB har J.S. inte längre varit operativt ansvarig eller haft några styrelseuppdrag i bolaget.

Holdingbolaget ägdes till hälften av JES AB. I holdingbolaget har J.S. varken haft styrelseuppdrag eller operativa uppdrag. Under hösten 2012 avyttrade JES AB sitt aktieinnehav i holdingbolaget, vilket innebär att J.S. inte längre är intressent i holdingbolaget eller i Plåtprodukter AB.

Förstärkningsgruppen i Väst AB (Förstärkningsgruppen AB) startades av T.A. år 1995. J.S. erbjöds och accepterade år 2011 ett styrelseuppdrag i det bolaget. Uppdraget var av ringa omfattning och J.S. gjorde därför bedömningen att det var förenligt med anställningen som kyrkoherde. Under våren 2012 förvärvade JES AB hälften av aktierna i Förstärkningsgruppen AB. Vid kyrkorådets sammanträde i maj 2012 erhöll arbetsgivaren information om att J.S., genom JES AB, även var delägare i Förstärkningsgruppen AB.

J.S:s aktieinnehav i sig utgör inte en bisyssla. J.S. har under sin anställning som kyrkoherde aldrig uppburit lön från de aktuella bolagen för sin medverkan i styrelse eller insatser i övrigt. Däremot har han erhållit aktieutdelning från JES AB, vilket är ett självklart resultat av ett aktieinnehav.

När J.S. anställdes som kyrkoherde informerade han ordföranden R.B. om att han även var ordförande i bostadsrättsföreningen Berzeliigatan 26. R.B. såg inte detta som ett hinder. J.S. har noggrant redovisat de kontakter som han haft med olika företag som utfört arbeten åt bostadsrättsföreningen och som även lämnat offerter till församlingen. Församlingen har inte ansett att det förelåg något hinder mot att anlita företag som även utfört arbete åt bostadsrättsföreningen. J.S. har i sin redovisning till församlingen uppgett att han ägnade två timmar per vecka åt sitt uppdrag i föreningen.

Även om J.S. vid anställningstillfället skriftligen försäkrat att han inte skulle ta på sig bisysslor som inkräktade på anställningen är det ytterst reglerna om bisysslor i kollektivavtalet, här Kyrkans AB 12, som är normerande för anställningen. Församlingen har godkänt omfattningen av J.S:s uppdrag och han har inte åtagit sig några bisysslor som hindrat hans arbete. J.S. har inte heller på förfrågan undanhållit församlingen uppgifter om sina bisysslor. Församlingen har inte heller förbjudit honom att inneha bisysslor.

2. Påståendet att J.S. ägnat en övervägande del av sin arbetstid åt privat verksamhet

J.S. har inte, som församlingen påstått, ägnat övervägande delen av sin arbetstid åt privata affärer. Tvärtom har han utfört långt fler arbetsuppgifter än vad som normalt ankommer på en kyrkoherde. Under J.S:s anställningstid har det, i samfälligheten och därefter i den sammanslagna församlingen, förutom tjänsten som kyrkoherde funnits två inrättade prästtjänster. Under stora delar av tiden har prästtjänsterna varit obesatta. Verksamheten har bedrivits med vikarierande präster på halvtid vilket i praktiken innebar att en heltidstjänst kom att vara vakant. Detta medförde stort merarbete för J.S. Vikarierna tjänstgjorde i olika perioder och J.S. hade därför stora svårigheter att uppnå en rimlig arbetsbelastning. I december 2011 hade J.S. 43 sparade semesterdagar och 20 outtagna dagar av innevarande årets semester. I februari 2012 betalades 22 semesterdagar ut som lön. J.S. har på grund av sin arbetsbörda inte heller kunnat ta ut de fridagar som han har haft rätt till. Under år 2011 arbetade han 60 dagar utöver vad som måste anses som normerande. En normal arbetsdag för J.S. började kl. 08.00 och slutade ofta sent på kvällen.

En ytterligare förklaring till arbetsbelastningen låg i den förlegade organisationsstrukturen. I samfälligheten med två församlingar fanns en kyrkonämnd, ett arbetsutskott, en kyrkogårdsnämnd, två kyrkofullmäktige och två kyrkoråd samt sju sockenråd. Sammantaget fanns det alltså 14 olika organ som höll sammanträden där J.S. skulle medverka.

Församlingen hade år 2008 ett underskott på knappt en miljon kr och det budgeterade underskottet för år 2009 var 1,2 miljoner kr. När J.S. anställdes förstod han att det skulle krävas målmedvetna och resoluta åtgärder för att komma till rätta med den ekonomiska situationen i församlingen.

Underhållet av samfällighetens byggnader var också kraftigt eftersatt. Under åren 2009–2012 genomfördes fyra större ombyggnationer med betydande projektkostnader. J.S. ansvarade för genomförandet av projekten och deltog även aktivt vid bl.a. upphandlingar, byggmöten och uppföljningar. Förutom att åtgärda det eftersatta underhållet fick J.S. även svara för försäljningen av tre prästgårdar och två församlingshem för att få ekonomin i balans. Det förekom även neddragningar av antalet anställda och efter en omorganisation blev J.S. även arbetsledare för vaktmästarna i samfällighetens sju kyrkor.

I J.S:s arbetsuppgifter ingick att svara för möten med kyrkvårdar, kyrkvårdskurser, medarbetarsamlingar, utvecklingssamtal, lönesamtal, dop, vigslar, begravningar, gudstjänster, själavårdssamtal, hembesök, andakter och möten i övrigt med församlingsbor samt planering för och medverkan vid konfirmandläger.

Ingen har haft några invändningar mot J.S:s tillgänglighet under hans anställningstid. Vid kyrkonämndens sammanträde den 10 maj 2011 konstaterade nämnden enhälligt att han hade för hög arbetsbelastning.

J.S. hade tillstånd att använda sin tjänstetelefon även för privat bruk mot att det gjordes ett avdrag på lönen med 200 kr per månad. J.S. förklarade även inför kyrkorådet i maj 2012 att han, på grund av sina långa arbetsdagar, ansåg sig behöva under dagtid kunna nå och vara nåbar även för andra än i sitt uppdrag i församlingen. Kyrkorådet hade inget att erinra mot detta. I gengäld var J.S. tillgänglig alla dagar i veckan och returnerade plikttroget alla missade samtal.

Församlingen har inhämtat samtalsspecifikationer som, efter bearbetning, utvisar vilka personer, företag och andra organisationer som J.S. ringt upp. Församlingen har med hänvisning till omfattningen av och fördelningen av dessa telefonkontakter påstått att J.S. har ägnat omfattande arbetstid åt bisysslor och därmed misskött sitt arbete. Förbundet bestrider detta påstående. Som kyrkoherde har J.S. haft oreglerad arbetstid. Det förhållandet att han ägnat tid åt telefonkontakter har inte inneburit att han i motsvarande mån eftersatt sitt arbete eller missbrukat användandet av sin tjänstetelefon. Det är anmärkningsvärt att församlingen tycks hävda att J.S. hade en ordinarie arbetstid mellan kl. 08.00–17.00, trots att han hade oreglerad arbetstid. Inte desto mindre har församlingen i sin sammanställning redovisat samtal under dygnets alla timmar och för samtliga dagar i veckan. Vidare har församlingen vid sin beräkning lagt till en

s.k. ställtid om tre minuter vid varje telefonkontakt. Förbundet kan inte konstatera annat än att församlingens resonemang saknar all logik.

Av specifikationerna framgår att det förekommit samtal till olika företag som utfört arbete på byggnader inom församlingen. Vissa samtal har rört olika förrättningar eller samtal till konfidenter. Det förekommer även telefonsamtal av privat karaktär. Genom sin anställning som kyrkoherde och präst har J.S. haft många och skilda kontakter med konfidenter i samband med enskild själavård. På grund av sin tystnadsplikt är J.S. förhindrad att kommentera telefonkontaktarna eftersom enbart uppgiften om att det ägt rum ett själavårdande telefonsamtal med en konfident anses omfattas av tystnadsplikten. Domkapitlet i Göteborgs stift riktade även allvarlig kritik mot kyrkorådets åtgärd att inhämta samtalslistorna.

Förbundet har, utifrån samtalslistorna, upprättat en egen sammanställning över J.S:s telefonkontakter under perioden september 2011–mars 2012. Eftersom församlingen synes göra gällande att J.S. har haft arbetstid mellan kl. 08.00–17.00 har förbundet i sin sammanställning redovisat telefonkontakter som ägt rum under den tiden. J.S. har haft rätt till två fridagar per vecka och förbundet har därför inte beaktat telefonkontakter som ägt rum under sådana dagar. Telefonsamtal som uppgått till högst 30 sekunder har avräknats. Av förbundets beräkningsunderlag framgår att det endast är 10–15 procent av arbetstiden som ägnats åt utgående telefonkontakter.

Sammanfattningsvis bestrids församlingens antaganden om omfattningen av telefonkonstakterna och fördelningen av J.S:s samtal hänförliga till hans privatliv, bisysslor samt församlingsarbete. Påståendena är inte annat än fria spekulationer grundade på helt godtyckliga bedömningar av uppgifterna i specifikationerna.

3. Påståendet att J.S. inte utfört eller misskött vissa arbetsuppgifter

Församlingen har påstått att J.S. underlåtit att genomföra en arbetsmiljöenkät, vilket inte är riktigt.

K.B. informerade vid ett sammanträde i arbetsutskottet den 15 februari 2012 att hon beställt en enkätundersökning om arbetsmiljön i församlingen och att alla anställda skulle medverka i den, något som för J.S. var okänt före sammanträdet. Enligt K.B. skulle undersökningen äga rum vid nästa medarbetarsamling den 21 februari 2012. För att J.S. skulle få tid att informera de anställda om enkätundersökningen ändrades tidpunkten för enkäten till den 6 mars 2012. J.S. var angelägen om att enkäten skulle utföras på ett lämpligt sätt för att inte skapa onödigt oro bland de anställda. Han föreslog därför att en företrädare för Varbergshälsan skulle komma till arbetsplatsen för att informera de anställda om enkäten och för att boka intervjutider. Eftersom K.B:s instruktioner till Varbergshälsan inte gick att förena med J.S:s omsorg om de anställda ansåg Varbergshälsan att enkätundersökningen fick bero. K.B. bestämde då att man skulle avvakta med enkäten och kom överens med J.S. att enkäten skulle genomföras före sommaren 2012. J.S. överlämnade uppdraget till Varbergshälsan den 4 april 2012. Någon ytterligare uppmaning att anlita Varbergshälsan förekom inte därefter.

Församlingen har påstått att J.S. underlåtit att lämna ekonomisk redovisning avseende den tidigare samfällighetens samt församlingens ekonomi. Detta påstående bestrids. Vid kyrkorådets sammanträde den 2 maj 2012 framförde K.B. inte några synpunkter eller anmärkningar mot årsredovisningen. Efter det att kyrkorådet beslutat att godkänna årsredovisningen reserverade hon sig dock mot beslutet. Kyrkofullmäktige tog emot årsredovisningen med stor uppskattning. Såväl J.S. som kamreren T.E. lämnade fortlöpande redovisning om ekonomin till samfällighetens respektive församlingens olika organ.

Församlingen har påstått att J.S. inte lämnat information till kyrkorådet om Framtidseminariet som ägde rum den 6 mars 2012. Det är inte riktigt. Kyrkonämnden blev informerad om seminariet redan i november 2011. J.S. skickade även en påminnelse till kyrkorådet när han upptäckte att kyrkorådet inte erhållit någon information. Samtliga ledamöter i kyrkorådet var närvarande under Framtidsseminariet.

Församlingen har därutöver påstått att J.S. inte var tillgänglig under senare delen av anställningen. Det är inte heller korrekt. J.S. var tillgänglig per telefon huvudsakligen sju dagar per vecka från tidig morgon till sent på kvällen och även under sin semesterledighet. Efter det att K.B. kritiserat honom för att han var för tillgänglig tog han bort vidarekopplingen från den fasta telefonen till mobiltelefonen. Han kunde dock nås direkt på mobiltelefonen och han besvarade alla missade samtal.

Församlingens påstående att J.S. under en kurs i ledarskap skulle ha ägnat stor del av tiden åt att prata i telefon och skicka sms är också felaktigt. Hösten 2011 påbörjade J.S. på eget initiativ en processinriktad utbildning anordnad av Göteborgs stift. J.S. och även andra kursdeltagare ansåg att kursen höll en

kvalitetsmässigt låg nivå. J.S. och ytterligare en kursdeltagare avbröt kursen den andra dagen. Kursledningen godtog detta. Även ordföranden R.B. accepterade att J.S. avbröt kursen. I den mån J.S. använde sin telefon gjorde han det utom lektionstid.

4. Påståendena om att J.S. överträtt sina befogenheter

Församlingen har gjort gällande att J.S. försökt förmå diakonen B.H. att sluta sin anställning med avgångsvederlag och uppmanat henne att söka ett vikariat i en annan församling och att agerandet är att jämställa med ett avskedande, vilket han inte haft befogenhet till. J.S. har inte försökt förmå B.H. att avsluta sin anställning i förtid. Tjänsten som diakon skulle upphöra den 13 juni 2013, dvs. i tiden när B.H. skulle fylla 65 år. J.S. hade ett samtal där han åtog sig att undersöka om hon kunde få lämna anställningen i förtid med avgångsvederlag, om hon så önskade. Samtidigt underströk han att han inte hade befogenhet att besluta om detta. Han förklarade även att han skulle göra allt för att åstadkomma goda förhållanden om hon önskade att arbeta kvar. Vid ett lönesamtal våren 2012 frågade han B.H. om hon sökt ett vikariat, eftersom han fått uppgift om det. Det visade sig att uppgiften var felaktig. Något överskridande av befogenheter har det över huvud taget inte varit fråga om.

Församlingen har också påstått att J.S. skulle ha överträtt sina befogenheter genom att ta ut en avgift för en kyrkomusiker vid en begravning. Församlingen har inte tagit ut någon avgift av det aktuella dödsboet. Kyrkan tar inte ut någon avgift av dödsboet om den avlidne är medlem i Svenska kyrkan. Den aktuella begravningen avsåg en församlingsmedlem och begravningsbyrån har tydligt debiterat dödsboet kostnaden för att anlita en kyrkomusiker. Detta kände inte J.S. till och har inget ansvar för.

5. Påståendet om ekonomisk misskötsamhet

Församlingen har påstått att J.S. misskött församlingens ekonomi i samband med lönesättningen av en kantor. Församlingen har här tidigare gjort gällande att J.S. överskridit sina befogenheter vid lönesättningen, vilket frånfallits. Påståendet om ekonomisk misskötsamhet är nytt och församlingen är därför förhindrad att åberopa den nya omständigheten.

I sak gör förbundet gällande följande. Kantorns sysselsättningsgrad reducerades från 96 till 80 procent. Samtidigt fick hon ytterligare arbetsuppgifter. Med anledning härav fick hon behålla sin tidigare lön samtidigt som hon undantogs från löneutvecklingen under tre års tid. Beslutet var ekonomiskt försvarbart.

6. Påståendena om bristande lojalitet och bristande ledarskap

J.S. har inte uppträtt illojalt genom sitt sätt att kommunicera med kyrkorådet eller förtroendevalda i övrigt. Han har inte heller låtit sprida information på ett sätt som påverkat församlingens arbetsmiljö negativt. Han har lojalt verkställt församlingens beslut och lagt sig vinn om att följa gällande regler.

J.S. har inte brustit i sin arbetsledning. Tvärtom har han i allt väsentligt varit mycket uppskattad av medarbetarna. Trots större omorganisationer och ökad arbetsbelastning har arbetsklimatet i församlingen varit gott. J.S. har infört medarbetar- och lönesamtal samt strukturerade medarbetarsamlingar. Han har infört tydliga ansvarsområden för vaktmästarna och kyrkomusikerna. Påståendet om bristande ledarskap är helt grundlöst.

J.S. har inte heller brutit mot Codex Ethicus som utgör ett vägledande instrument för biskopen och domkapitlet i sin tillsyn av präster. Codex Ethicus är etiska riktlinjer som en präst bör beakta i utövandet av sin vinningstjänst och kan inte åberopas till stöd i ett avskedandeförfarande. I den mån det finns skäl att ingripa med stöd av Codex Ethicus är detta en uppgift för biskopen och domkapitlet.

7. Påståendena om oegentligheter i samband med församlingens byggprojekt

Påståendena om oegentligheter vid församlingens byggprojekt är nytt och har inget samband med de ursprungliga avskedandegrunderna och har inte heller varit föremål för tvisteförhandling. De nya omständigheterna får därför inte läggas till grund för bedömningen av avskedandefrågan.

I sak anförs följande. J.S. ansträngde sig till det yttersta för att pressa ned entreprenörernas anbud, i syfte att erhålla ett så förmånligt pris som möjligt. Han nollställde anbuden och gick igenom anbuden med respektive entreprenör för att förvissa sig om att församlingen rätt uppfattat innehållet i anbuden.

Bygghittén träffade tre av de mest intressanta entreprenörerna, gick igenom anbuden och fattade därefter ett gemensamt beslut om vilken entreprenör som skulle väljas. Bygghitténs förslag föredrogs för kyrkorådet som beslutade i enlighet med förslaget.

J.S. förhöll sig under upphandlingarna av arbetena på Veddige kyrka och Kungsäters kyrka helt neutral och opartisk i förhållande till Dextera Bygg AB (Dextera AB) och övriga anbudsgivare. När J.S. hade avskedats kontaktades han av Dextera AB angående en rabatt som församlingen påstod att Dextera AB skulle ha lämnat avseende arbetena på Kungsäters kyrka. J.S. förklarade då att församlingen måste ha missuppfattat anbudet i den delen. Församlingen tog inte någon kontakt med J.S. för att klarlägga frågan om rabatten och entreprenaden har slutreglerats utan vidare tvist.

Förbundet saknar kännedom om vilka administrativa föreskrifter som J.S. skulle ha brutit mot. Det bestrids emellertid att han medvetet skulle ha åsidosatt något regelverk eller att hans sätt att medverka i upphandlingen inneburit förfång för församlingen. Inte heller i övrigt har han agerat otillbörligt i samband med upphandlingarna.

När företaget Carlbergs i Göteborg AB (Carlbergs) skulle utföra dräneringsarbeten hos såväl församlingen som bostadsrättsföreningen informerades församlingen om detta. Varken R.B. eller L.S. i bygghittén hade något att erinra mot detta.

M.L. är byggnadsantikvarie och anlitas av större fastighetsbolag. J.S. lärde känna honom under en fasadrenovering för bostadsrättsföreningens räkning. Efter förslag från J.S. anlitas M.L. som sakkunnig av församlingen.

Det har inte funnits någon nära och personlig relation mellan J.S. och Dextera AB. Under perioden september 2011–januari 2012 utförde det bolaget entreprenadarbeten på Veddige kyrka och den 25 januari 2012 skedde en godkänd slutbesiktning. Under den här tiden hanterade J.S. de dagliga kontakterna med bolaget och gjorde den uppföljning som erfordrades.

8. Påståendet om felaktiga reseräkningar

J.S. har inte medvetet fyllt i reseräkningar felaktigt för att därigenom otillbörligt tillgodogöra sig medel från församlingen. För att underlätta redovisningen av resor med egen bil i tjänsten och för att säkerställa anonymiteten vid hembesök fick arbetstagarna i församlingen använda en schablon eller lathund. Sådan redovisning tillämpades redan innan J.S. anställdes.

Schablonen angav ett på förhand beräknat faktiskt avstånd i kilometer mellan tjänstgöringsorten Veddige och olika förrättningsorter oavsett om den som skulle besökas bodde inne i samhället eller långt utanför. Närmaste samhälle avgjorde vilken kilometerschablon som skulle användas. Minsta ressträcka skulle upptas till 15 kilometer även om den faktiska körsträckan var kortare. Systemet med schablonresor framtogs av R.B. och löneansvariga E.B. Varken kyrkorådet eller revisorerna har haft några syn-punkter på J.S:s sätt att redovisa sina tjänsteresor.

Ingen av de övriga arbetstagarna har fört körjournal eller redovisat sina tjänsteresor med angivande av mätarställning. Det framgår inte heller av de övrigas reseräkningar vilken plats som besökts, vem som besökts eller syftet med besöket. De av J.S. använda avstånden till olika förrättningsorter överensstämmer i huvudsak med de avstånd som övriga arbetstagare tagit upp i sina reseräkningar. Det har alltså funnits ett allmänt bruk att redovisa tjänsteresor med användande av schablon som J.S. anslutit sig till.

En tjänsteresa anses påbörjad respektive avslutad vid den anställdes tjänsteställe eller bostad allt beroende på var resan faktiskt påbörjas eller avslutas. I den mån J.S. haft tjänsteresor till exempelvis Göteborg har han begärt och erhållit ersättning för dessa resor. Detsamma har gällt om tjänsteresan utgått från bostaden till en annan plats än Veddige.

När J.S. företog tjänsteresor till Åh stiftsgård var det vanligt att han först åkte till Veddige för att utföra någon uppgift eller för att hämta handlingar. Kurserna vid Åh stiftsgård avslutades vanligtvis vid lunchtid och det var därför naturligt för honom att avsluta arbetsdagen i Veddige. J.S. har endast vid tre tillfällen rest sträckan Göteborg-Veddige-Åh-Veddige-Göteborg under en och samma dag.

9. Påståendet om olovlig frånvaro

J.S. har inte varit olovligt frånvarande från arbetet. Av församlingens delegationsordning framgår att kyrkoherden ska godkänna och bevilja de anställdas ledigheter samt att han även har rätt att lägga ut sin egen ledighet. J.S. har redovisat den egna ledigheten för kyrkorådets ordförande och kamreren på ett korrekt sätt. Den 13 september 2011 hade J.S. semester och den 14 september var en veckofridag. Det bestrids att han skulle ha varit i Storbritannien den 13 och 14 november 2011. Den 13 november hade han veckofridag och den 14 november var han i tjänst. Den 27 och 28 december 2011 var veckofridagar.

10. Påståendena om arbetsdatorn

Församlingen har som en ytterligare grund för avskedandet påstått att J.S. skulle ha frånhänt församlingen den arbetsdator han nyttjade genom att förstöra den. Den omständigheten finns inte angiven i beskedet om grunderna för avskedandet. Den ligger inte heller i linje med församlingens påstående om att J.S. skulle ha raderat innehållet i sin arbetsdator. Församlingen är därmed förhindrad att åberopa den nya omständigheten.

J.S. har inte felaktigt frånhänt församlingen arbetsdatorn. J.S. hade helt oavsiktligt spillt kaffe över sitt skrivbord och sin arbetsdator. Datorn reparerades i maj 2012 genom byte av tangentbord. En kort tid därefter fann J.S., när han kom till arbetet, att datorn var fylld med vatten. Det är okänt hur detta gått till, möjligen var det fråga om ett sabotage. Denna gång gick det inte att reparera datorn, men de dokument som sparats på hårddisken kunde föras över till ett USB-minne. J.S. beställde därefter en ny arbetsdator. Den förstörda datorn lämnades till återvinning. Den säljare som hjälpte J.S. med införskaffandet av båda datorerna var också den som underrättade J.S. om att datorn vid det senare tillfället inte gick att reparera.

I datorn fanns endast dokument som varit att hänföra till J.S:s arbete i församlingen. Dessa dokument fanns också bevarade i den nya datorn vid dagen för avskedandet. Eftersom J.S. inte kände till att han skulle avskedas den dagen fanns det inte någon möjlighet för honom att förekomma församlingen genom att radera innehållet i datorn, om han nu hade haft en sådan avsikt. J.S. återvände inte till arbetsplatsen efter avskedandet och han vet därför inte vad som kan ha skett med innehållet i datorn.

Varningar m.m.

Den 25 april 2012 erhöll J.S. två skriftliga erinringar. Den 2 maj 2012 tilldelades han en s.k. LAS-varning. I brevet av den 7 maj 2012 erinrades J.S. om att han skulle kunna komma att sägas upp eller avskedas om de efterfrågade uppgifterna inte lämnades inom den föreskrivna tiden.

Den 27 juni 2012 begärde förbundet överläggning med församlingen för att söka få klarhet i den kritik som hade riktats mot J.S. Vid överläggningen konstaterade parterna att det inte längre fanns någon anledning att fullfölja överläggningen eftersom domkapitlet förklarar att erinringarna och LAS-

varningarna saknade verkan. Förbundets uppfattning är att församlingen i och med detta avstått från att åberopa de aktuella händelserna.

Under alla förhållanden har församlingen genom erinringarna och varningarna reglerat vilken påföljd som skulle följa om J.S. gjorde sig skyldig till fortsatt misskötsamhet av samma slag. J.S. har därefter inte uppträtt på något anmärkningsvärt sätt. Förbundets inställning är därför att församlingen nu inte kan åberopa den påstådda misskötsamheten enligt erinringarna och LAS-varningarna till stöd för avskedandet.

Församlingen har brustit i sin omplaceringsskyldighet

Församlingen har gjort gällande att det på grund av en omorganisation i februari 2012 uppstod en situation som innebar att man övervägde att ge J.S. en mindre arbetskrävande befattning. Församlingen har även hävdad att J.S. i samband härmed erbjudits en anställning som komminister. Dessa påståenden bestrids.

Den enda omorganisation som vidtagits är den ändring som skedde i den kyrkliga indelningen vid årsskiftet 2011/2012 då Veddige-Kungsäters samfällighet övergick till att bli ett s.k. enförsamlingspastorat. I och med detta upphörde samfälligheten som organisatorisk enhet för att i stället ersättas av Veddige-Kungsäters församling. Med denna ändring i den kyrkliga indelningen kunde det finnas endast en kyrkoherde. När frågan om kyrkoherdetjänsten diskuterades vid kyrkorådets sammanträde den 29 februari 2012 kunde inte J.S. vara med. J.S. fick senare besked om att han kunde söka tjänsten som kyrkoherde. Inte vid något tillfälle har församlingen formulerat saken så att J.S. erbjudits en anställning som komminister.

Det fanns en vakant tjänst som komminister vid tidpunkten för avskedandet som J.S. kunde ha erbjudits.

Frågan om avräkning

J.S. har efter avskedandet varit anmäld hos arbetsförmedlingen och har erhållit arbetslöshetsersättning med sammanlagt 23 040 kr under år 2012, vilket motsvarar ett grundbelopp om 320 kr per dag. Under den tid J.S. var anställd hos Dexter AB erhöll han lön med 40 000 kr för år 2012, med 76 000 kr för år 2013 och med 12 666 kr för år 2014. Han var inte vd för bolaget. Efter avskedandet har J.S. sökt ett stort antal arbeten, men inte kommit i fråga. Han har även sökt lediga anställningar utanför Svenska kyrkan. Under sommaren 2014 kommer J.S. att vikariera som kyrkoherde.

J.S. har inte uppburit lön eller annan ersättning från något av de bolag som han direkt eller indirekt varit delägare i. Den avkastning och de förluster som uppkommit i JES AB härrör från Plåtprodukter AB, holdingbolaget och Förstärkningsgruppen AB samt från bolagets eget kapital. Bolagen har inte till följd av J.S:s ägande tillförts några intäkter. Från JES AB har J.S. erhållit utdelning med 65 000 kr för år 2009, 169 000 kr för år 2011, och 500 000 kr för år 2012, men ingen utdelning för år 2013. Utdelningarna kan inte betraktas som lön.

Ränta på fordran avseende semesterersättning och allmänt skadestånd för brott mot semesterlagen

J.S. hade rätt till semesterersättning för 24 sparade semesterdagar. Semesterersättningen förföll enligt 30 § semesterlagen till betalning en månad efter avskedandet, dvs. den 27 juli 2012. Församlingen betalade beloppet först den 30 augusti 2013. Rätt till ränta föreligger enligt 3 § räntelagen från förfalldagen till dess betalning sker.

Genom att inte betala semesterersättningen i tid har församlingen brutit mot semesterlagen och är därför skyldig att betala allmänt skadestånd till J.S. Det finns ingen ursäkt som här befriar från skadeståndsskyldighet. Det föreligger inte heller skäl till jämkning.

Allmänt skadestånd för brott mot kvittningslagen

Församlingen har kvittat en påstådd motfordran mot J.S:s fordran på semesterersättning. Den påstådda fordran – felaktig lön på grund av olovlig frånvaro – var inte klar och förfallen och därmed inte kvittningsskild. Därutöver beaktade församlingen inte beneficiereglerna, trots att uppgifter inhämtats från kronofogdemyndigheten. Beneficiereglerna i 6 § kvittningslagen omfattar även semesterförmåner. Församlingen har således brutit mot kvittningslagen och är därför skyldig att betala allmänt skadestånd till J.S.

Fordran avseende bilersättning samt allmänt skadestånd för kollektivavtalsbrott

J.S. har enligt bilersättningsavtalet rätt till ersättning för resor med egen bil i arbetet. Han har redovisat sina resor i enlighet med den av församlingen fastställda ordningen utan att arbetsgivaren tidigare haft några invändningar. J.S:s krav på bilersättning för perioden april–juni 2012 uppgår till 8 601 kr. Församlingen har underlåtit att betala beloppet och har därmed brutit mot bilersättningsavtalet. Församlingen är därför skyldig att betala dels den yrkade bilersättningen, dels allmänt skadestånd för kollektivavtalsbrott till både J.S. och förbundet.

Brott mot förhandlingsskyldigheten

Den 2 juli 2012 begärde förbundet lokal tvisteförhandling med församlingen avseende avskedandet. Förhandlingsframställningen skickades i rekommenderat brev och kvitterades ut den 5 juli 2012. Förbundet begärde att arbetsgivaren snarast skulle återkomma med förslag på tid för förhandling. I mejl under juli och augusti 2012 hävdade församlingen först att den inte erhållit någon förhandlingsframställning och därefter att förhandlingsframställningen gjorts för sent. Den 1 augusti 2012 skickades också en förhandlingsframställning till församlingen avseende skiljandet av K.L. från hans anställning hos församlingen. Därefter, den 8 augusti 2012, begärde förbundet förhandling med församlingen avseende den innehållna bilersättningen och semesterersättningen.

Den 26 september 2012 hölls lokala tvisteförhandlingar i stiftets lokaler i Göteborg, med början kl. 14.00. På arbetsgivarsidan deltog K.B. och P.Å. från församlingen samt B-M.S.J. från Svenska kyrkans arbetsgivarorganisation. Från förbundet deltog den lokala fackliga förtroendemannen A-L.S., ombudsmannen V.H. samt förbundsjuristen Robert Svec. J.S. var närvarande i ett angränsande rum.

Vid förhandlingen åtog sig B-M.S.J. att för församlingens räkning föra protokoll medan V.H. åtog sig att justera detsamma. Församlingen framställde önskemål om att först behandla tvisten som avsåg komministern K.L. för att därefter övergå till tvisten avseende innehållen semesterersättning och bilersättning m.m. och slutligen behandla frågan om avskedandet av J.S.

Tvisten rörande K.L. och tvisten avseende J.S:s rätt till bilersättning och semestersättning avslutades i oenighet. Därefter gick parterna över till att förhandla avskedandet av J.S. Församlingen presenterade en lista med 18 punkter som enligt arbetsgivaren utgjorde grunderna för avskedandet. Förbundet erhöll även sammanställningar av telefonsamtal, sms, resor och lönespecifikationer, allt till styrkande av påstådd misskötsamhet. Förhandlingen ajournerades och förbundet och J.S. fick möjlighet att gå igenom grunderna för avskedandet och de handlingar som församlingen åberopade till stöd för den påstådda misskötsamheten. Därefter återupptogs förhandlingen. Förbundet vidhöll sin inställning i avskedandefrågan. Förhandlingen fortsatte utan att respektive parts positioner förändrades. Eftersom det inte gick att uppnå någon enighet i avskedandefrågan förklarade förbundet att det ville avsluta förhandlingen. Församlingens inställning var dock att förbundet inte ensidigt kunde avsluta förhandlingen och att förhandlingen skulle fortgå så länge församlingen så fordrade. Förbundet pekade då på möjligheten att skriftligen frånträda förhandlingen och förklarade att så skulle ske. I och med detta skiljdes parterna åt vid 18-tiden.

Dagen därpå, den 27 september, skickade V.H. ett mejl till B-M.S.J. vari hon bl.a. konstaterade att alla tre tvister avslutats och påminde om protokollet. Dagen därefter skickade förbundet ett brev vari förhandlingen även skriftligen frånträddes. Förbundet efterfrågade vid ett flertal tillfällen protokollet. Den 14 oktober 2012 förklarade P.Å. att församlingen ansåg att en part inte ensidigt kunde frånträda en förhandling och att förhandlingen därför skulle fortsätta till dess parterna var överens om att avsluta densamma. Det gjordes inte gällande att förbundet brutit mot förhandlingsskyldigheten.

Förbundet har ännu inte erhållit något protokoll från förhandlingen, avseende någon av de tre olika delarna som behandlades. Församlingen har alltså inte fullgjort sitt åtagande att upprätta och tillstålla förbundet protokoll från den lokala tvisteförhandlingen. Härigenom har församlingen åsidosatt 16 § tredje stycket medbestämmandelagen. Församlingen är därför skyldig att betala allmänt skadestånd till förbundet. Den skadeståndsgrundande handlingen är alltså att församlingen inte upprättat ett protokoll trots att den åtagit sig att göra det. Något skäl för jämkning av skadeståndet finns inte. Något kollektivavtalsbrott görs inte längre gällande.

Församlingen

J.S:s anställning

Det är riktigt att J.S. anställdes som vikarierande präst år 2008 och att en majoritet av kyrkorådets ledamöter beslutade att J.S. från och med januari 2009 skulle tillsvidareanställas som kyrkoherde i Veddige församling.

År 2011 beslutade stiftsstyrelsen att Veddige och Kungsätters församlingar skulle slås ihop till en församling vilket innebar att det valdes ett nytt kyrkoråd. Som ordförande valdes K.B. Bland ledamöterna återfanns G.S., L.S., B.M. och M.J. P.Å. valdes som ersättare. R.B., J.B. och E.B. blev inte omvalda. Det nya kyrkorådet tillträdde den 1 januari 2012. På det sätt sammanslagningen skedde "blev den nya församlingen med kyrko-herde". Den nya församlingen önskade själv välja sin kyrkoherde. Det var bak-grunden till kyrkorådets agerande i februari 2012.

Skäl för hävning alternativt avskedande

Med anledning av J.S:s eget agerande hade församlingen rätt att skilja J.S. från anställningen.

J.S. har vilselett församlingen om omfattningen av sina bisysslor och undanhållit viktig information om sitt ägande och engagemang i flera företag och om sin ersättning från dessa företag. Han har ägnat en klart övervägande del av sin arbetstid till privat verksamhet vilket lett till att han inte kunnat och inte heller till fullo utfört sina arbetsuppgifter som kyrkoherde och inte heller varit tillgänglig för sina åligganden i tjänsten. J.S. har genom att inte ha till fullo utfört sina sysslor brutit mot kap. 3 § 6 Mom. 1 Kyrkans AB 12. Han har vidare i två fall överträtt sina befogenheter, misskött ekonomin vid en lönesättning, visat bristande ledarskap samt varit illojal då han fällt kränkande uttalanden om församlingens ledning och spritt negativ information om församlingen. Han har därutöver på felaktiga grunder fått för hög bilersättning och varit olovligen frånvarande samt agerat felaktigt i samband med församlingens byggprojekt. J.S. har slutligen frånhänt församlingen en arbetsdator och raderat dokument till skada för församlingen. J.S. har genom sitt agerande grovt åsidosatt sina åligganden och skyldigheter i anställningen vilket lett till att förtroendet för honom som kyrkoherde är förbrukat. Vid bedömningen ska vad som följer av Codex Ethicus beaktas. Codex Ethicus är etiska riktlinjer för diakon, präst och biskop inom Göteborgs stift.

J.S. har haft en företagsledande eller därmed jämförlig ställning och omfattas därmed inte av anställningsskyddslagen. Yrkandena om ogiltigförklaring och allmänt skadestånd har därmed inte laga grund. Församlingen har haft rätt att häva anställningsavtalet enligt allmänna avtalsrättsliga principer, varför talan om lön alternativt ekonomiskt skadestånd ska ogillas. I vart fall har församlingen haft rätt att säga upp avtalet. J.S. har i så fall rätt till uppsägningslön på sätt som yrkats i andra hand.

Om anställningsskyddslagen är tillämplig har J.S. genom sitt agerande grovt åsidosatt sina åligganden på sätt som angetts ovan och församlingen har därför haft laga grund för avskedandet. Det har i vart fall förelegat saklig grund för uppsägning. Församlingen har inte brustit i sin omplaceringsskyldighet.

Företagsledarundantaget

Den grundläggande ansvarsfördelningen mellan å ena sidan kyrkoråd alternativt kyrkonämnd och å andra sidan kyrkoherden är reglerad i 2 kap. 5 och 8 §§ samt 5 kap. 1 a § i kyrkoordningen. I 2 kap. 5 § kyrkoordningen klarläggs den hierarkiska ställningen mellan de två högsta organen inom församlingen. Kyrkorådet är församlingens styrelse och kyrkoherden leder all verksamhet inom församlingen.

Arbetet som kyrkoherde är i hög grad ett förtroendeuppdrag som har stora likheter med det som en verkställande direktör har i ett bolag. Enligt aktiebolagslagens bestämmelser ska bolagsstyrelsen i skriftliga instruktioner ange arbetsfördelningen mellan å ena sidan styrelsen och å andra sidan den verkställande direktören och andra organ som styrelsen inrättat. På samma sätt har församlingen upprättat en delegationsordning som klart anger vilka uppgifter som kyrkorådet delegerat till kyrkoherden.

J.S. hade i sin egenskap som högsta chef inom församlingen en lön om cirka 50 000 kr per månad och hans uppsägningstid var sex månader enligt Kyrkans AB 12.

Mot bakgrund av dessa omständigheter har J.S. haft en företagsledande eller därmed jämförlig ställning. Han omfattas därmed inte av anställningsskyddslagen. Att en kyrkoherde är företagsledare framgår även av vad som anges i kap. 7 § 33 Mom 7 Kyrkans AB 12. Frågan om företagsledarundantaget ska avgöras genom en tillämpning av anställningsskyddslagen.

Avskedandegrunder

1. Vilseledande och felaktiga uppgifter om bisysslor

I samband med att J.S. anställdes som kyrkoherde år 2008 tillfrågades han om sina bisysslor. I stället för att upprätta en skriftlig redogörelse för sin affärsverksamhet undertecknade han en handling i vilken han intygade att han "inte kommer att ha några bisysslor som inverkar på kyrkoherdetjänsten i Veddige". Församlingen fann mot bakgrund av denna försäkran att det inte fanns någon anledning att avkräva J.S. en formell redogörelse för eventuella bisysslor.

Gradvis framkom det att J.S. ägnade en orimligt stor del av sin arbetstid åt privat verksamhet. Han talade ständigt i telefon och kyrkorådet fick rapporter om att såväl anställda som församlingsmedlemmar och utomstående upplevde situationen som ohållbar. Det var, som flera personer uttryckte det, "helt omöjligt" att få kontakt med J.S. Hans mobiltelefon var antingen upptagen eller avstängd med telefonsvar. Han deltog av oklara skäl inte i konfirmandundervisningen, vilket normalt är en stor del av en kyrkoherdes arbete. Många andra kyrkliga uppdrag lades ut på vikarier. Det framstod som alltmer uppenbart för kyrkorådet att J.S. inte tog ansvar för sitt ämbete och inte heller utförde sina arbetsuppgifter.

Redan före beslutet att beställa telefonspecifikationer avseende samtal från J.S:s tjänstemobil hade kyrkorådets ledamöter fått en klar uppfattning om att han vilselett församlingen om omfattningen av sina bisysslor. När J.S. konfronterades med dessa uppgifter vidhöll han att han inte hade några bisysslor som inverkade hindrande på hans arbetsuppgifter och vägrade svara på frågor om sina företag. Han åberopade i stället sin tystnadsplikt som präst. Under hösten 2011 uppmanades J.S. att anmäla sina bisysslor för en ny prövning av domkapitlet.

Församlingen delar inte förbundets ståndpunkt att inhämtande av samtalslistorna skulle vara i strid med J.S:s tystnadsplikt, som gäller bikt och själavård.

Under våren 2012 framkom mer konkreta bevis för att J.S. bedrev en omfattande affärsverksamhet och kyrkorådet begärde därför en skriftlig redogörelse över bisysslorna. Den 19 april 2012 lämnade J.S. uppgifter om sina bisysslor. Han uppgav att han endast ägde ett företag som hette JES AB, "vilket inte bedrev någon verksamhet". Han uppgav vidare att JES AB ägde hälften av företaget Plåtprodukter AB och att han inte hade något uppdrag i eller inkomst från detta företag. Vidare uppgav han att han hade styrelseuppdrag i JES AB, i bostadsrättsföreningen Berzeliigatan 26 och i Förstärkningsgruppen AB. Uppgiften om styrelseuppdraget i Förstärkningsgruppen AB var en ny uppgift.

Den 2 och 7 maj 2012 lämnade J.S. nya besked om sina bisysslor. Det framkom då att JES AB även ägde hälften av aktierna i Förstärkningsgruppen AB. Sanningen var att JES AB redan sedan år 2011 ägde hälften av aktierna i det bolaget, en uppgift som J.S. undanhållit församlingen vid tidigare redovisning.

J.S. har vilselett församlingen om omfattningen av sina bisysslor och dessutom undanhållit viktig information om sitt ägande och engagemang i flera av företagen enligt följande. J.S. har felaktigt påstått att han inte haft några inkomster från JES AB trots att han erhållit utdelning, 169 000 kr år 2011 och 200 000 kr år 2012. Han har felaktigt påstått att JES AB inte hade någon verksamhet. J.S. har felaktigt påstått att han inte haft något uppdrag i eller inkomst från Plåtprodukter AB, trots att han varit styrelseledamot i och erhållit utdelning från bolaget. J.S. har förtigit att han var delägare i Förstärkningsgruppen AB. J.S. har vidare uppgett att han arbetat endast tre timmar i Förstärkningsgruppen AB sedan hösten 2011, trots att hans engagemang i bolaget varit av långt större omfattning. I arbetsdatorn fanns en offert, ett anbud, från Förstärkningsgruppen AB avseende ett arbete med prov-pålning. Offerten är daterad den 31 december 2011 och undertecknad av J.S.

2. J.S. har ägnat en övervägande del av sin arbetstid åt privata affärer

J.S. har haft direkt och indirekt ägarintresse i fyra bolag. Han var ensam ägare till JES AB. Det företaget ägde i sin tur hälften av holdingbolaget och hälften av Förstärkningsgruppen AB. Holdingbolaget ägde i sin tur Plåtprodukter AB. Den andra hälftenägaren i Förstärkningsgruppen var T.A. Grundkonsult AB. Företagen har varit verksamma inom plåtprodukter och förstärkningsarbeten i byggbranschen samt kapitalförvaltning och redovisning.

Församlingen begärde samtalslistor avseende utgående samtal för perioden den 13 september 2011–7 mars 2012. Genom den analys som församlingen gjort för perioderna den 16 september–13 oktober 2011 och den 6 februari–7 mars 2012, har framkommit att J.S. ägnat klart övervägande delen av sin arbetstid till privat verksamhet. Detta har lett till att han inte till fullo kunnat utföra sina arbetsuppgifter och inte heller varit tillgänglig för sina åligganden i tjänsten. Under hela perioden har det varit fråga om sammanlagt 9 000 utgående kontakter. Under den ovan nämnda första fyraveckorsperioden har det varit fråga om 1 536 utgående kontakter under 55 och en halv timme. Samtalen visar omfattande kontakter med företag som har anknytning till J.S:s olika bisysslor och affärsverksamhet. Flertalet samtal har ringts under ordinarie arbetstid. Det vitsordas att J.S. har haft oreglerad arbetstid.

Av en sammanställning av J.S:s icke arbetsrelaterade telefonkontakter som församlingen låtit göra framgår att J.S. ägnat i snitt närmare sex timmar varje arbetsdag till telefonaktiviteter riktade till sina bisysslor. Församlingens slutsats är att J.S. använt ca 35 timmar per vecka åt sina bisysslor.

3. Underlåtna eller misskötta arbetsuppgifter

J.S. har inte genomfört den arbetsmiljöenkät som han fick i uppdrag att genomföra den 6 mars 2012. Han kontaktade i stället Varbergshälsan och föreslog att en handläggare först skulle komma till församlingen för att informera de anställda om enkäten. Varbergshälsan meddelade att sådan information kunde lämnas per telefon och någon enkät kom aldrig till stånd. K.B. tvingades då att meddela personalen att undersökningen inte skulle bli av. Senare i maj 2012 uppmanades J.S. på nytt att genomföra arbetsmiljöenkäten men J.S. nonchalerade uppmaningen även denna gång.

Den 2 maj 2012 erhöll J.S. en klar och tydlig LAS-varning med anledning av att han vägrat att lämna ekonomisk redovisning till K.B. J.S. fick ytterligare en varning den 7 maj 2012 och en precisering av vilken information som efterfrågades. Trots dessa mycket klara anvisningar och krav lämnade J.S. inte den begärda informationen. K.B. såg sig därför nödsakad att reservera sig mot kyrkorådets beslut att godkänna årsredovisningen för år 2011. Så sent som vid avskedandetillfället hade J.S. ännu inte lämnat över den information som efterfrågats.

J.S. har underlåtit att informera kyrkorådet om det Framtidsseminarium som skulle hållas den 6 mars 2012. Förbundet har hävdad att kyrkonämnden i samfälligheten blev informerad om seminariet redan i november 2011. I november 2011 hade det valts ett nytt kyrkoråd och många av ledamöterna var nya. Det var en ren slump att en av ledamöterna i kyrkorådet fick kännedom om seminariet och därför kunde informera övriga ledamöter.

J.S. var inte tillgänglig under senare delen av anställningen. Många församlingsbor har uppgett att J.S. inte var tillgänglig i sitt arbete som kyrkoherde och att han alltid var upptagen i telefon när man försökte nå honom.

Ett ytterligare exempel på när J.S. underlåtit att utföra sina arbetsuppgifter var när han den 24 och 25 oktober 2011 deltog i en kurs i ledarskap på Åh stiftsgård. J.S. avbröt kursen den andra dagen eftersom han ansåg att utbildningen inte uppfyllde hans krav och förväntningar. Andra kursdeltagare har berättat att J.S. talade mycket i telefon, både under lektionerna och på rasterna. Han uppträdde även störande genom att lämna lokalen under lektionstid och satt ofta och mejlade eller sms:ade. Totalt har 129 utgående kontakter registrerats på tjänstemobilen under de båda kursdagarna varav 66 telefonsamtal med en sammanlagd samtalstid på 4,5 timmar. Större delen av kontakterna har varit av privat karaktär eller med anknytning till J.S:s bisysslor. Endast 14 av de utgående kontakterna antas ha anknytning till arbetet i församlingen. Det var naturligtvis meningen att J.S. skulle delta aktivt i kursen. Det görs dock inte gällande att det var fel av J.S. att avbryta kursen när han kom fram till att kursen inte var bra.

4. Befogenhetsöverskridande

J.S. erbjöd en anställd diakon, B.H., att sluta med avgångsvederlag. Han försökte förmå henne att sluta i förtid. Han agerade härmed i strid med delegationsordningen. Han tilldelades också en erinran för sitt agerande. Trots detta fortsatte han att uppmana B.H. att lämna församlingen genom att försöka förmå henne att söka ett vikariat.

J.S. vidtog inte några åtgärder när en begravningsbyrå felaktigt hade debiterat ett dödsbo kostnaden för en anlita kyrkomusiker vid en begravningsgudstjänst. Den avlidne var medlem i Svenska Kyrkan och då ska ingen avgift tas ut för t.ex. kyrkomusiker. Det hade ålegat J.S. att se till att begravningsbyrån inte debiterade dödsboet för denna kostnad.

5. Ekonomisk misskötsamhet

Församlingen gör inte längre gällande att J.S. skulle ha överträtt sin befogenhet genom att låta en av kantorerna behålla sin heltidslön trots att hennes tjänstgöringsgrad sänktes till 80 procent. Däremot anser församlingen att J.S. inte kan undgå kritik för att han hanterat församlingens ekonomi på ett vårdslöst sätt genom att inte korrigerade medarbetarens lön i förhållande till tjänstgöringsgraden. Han har därmed favoriserat denna kyrkomusiker löne- mässigt och bidragit till att det uppstått en felaktig lönestruktur.

6. Bristande ledarskap och bristande lojalitet

Under J.S:s ledarskap har arbetsmiljön upplevts som bristfällig av flera medarbetare. Han genomförde inte, som tidigare nämnts, den arbetsmiljöenkät som kyrkorådet efterfrågat. Vidare favoriserade han vissa medarbetare framför andra. Han var inte inriktad på dialog med sina medarbetare och gjorde uttalanden och skämtade på ett sätt som vissa medarbetare upplevde som kränkande. Han var inte tillgänglig för telefonsamtal från anställda under större delen av sin arbetstid.

J.S. har spritt information som påverkat kyrkorådets arbetsmiljö negativt. J.S. har uttalat sig och skämtat på ett sätt som medarbetarna upplevt som kränkande. Han har i olika sammanhang inför personalen gett uttryck för en mycket kritisk inställning till kyrkorådets ledamöter och fällt raljerande kommentarer om inkompetens.

7. Brister vid upphandlingen av församlingens byggprojekt

När Veddige församlingshem skulle renoveras år 2011 deltog ordföranden R.B. och ledamoten L.S. vid upphandlingen. Entreprenaden gick till Carlbergs som samtidigt utförde dräneringsarbeten i J.S:s bostadsrättsförening.

Inför renoveringen av Veddige kyrka år 2011 anlidade J.S. konsulten M.L. trots att församlingen alltid tidigare anlitat en annan arkitekt. De förtroendevalda blev inte informerade om detta. J.S. följde inte de

administrativa föreskrifterna vid upphandlingen. Enligt dessa ska det i anbudsförfrågan anges till vilken postadress som anbudet ska skickas och en uppgift om att beställaren förrättar sluten anbudsöppning. Anbudsmottagaren ska vara byggkommittén. J.S. valde i stället att öppna alla anbud i förväg och begärde in kompletterande uppgifter innan han presenterade anbudet för byggkommittén. Han hade dessutom gallrat bort det företag som lämnat det högsta anbudet och därefter bett Dextera AB att komma in med ett lägre pris, vilket bolaget då gjorde. L.S. reagerade över hanteringen och mejlade bl.a. J.S. om detta i december 2011.

De anbud som avsåg renoveringen av Kungsäters kyrka år 2012 kom in via e-post vilket inte är ett korrekt förfarande enligt gällande administrativa föreskrifter. När byggkommittén skulle gå igenom anbudet redovisade J.S. först en sammanställning över entreprenörernas anbudssummor och prissättning. Anbudet skiljde sig inte nämnvärt åt och byggkommittén valde därför ånyo Dextera AB som hade lämnat det lägsta anbudet. Dextera AB hade även utlovat en rabatt på 45 000 kr om bolaget vid renoveringen fick använda nytt tegel i stället för att återanvända det gamla teglet. Trots att nytt tegel användes erhöll inte församlingen den utlovade rabatten. J.S. var inte lojal och ställde sig på Dextera AB:s sida i frågan om den utlovade rabatten.

I 49 kap. 3 § kyrkordningen anges att man vid en upphandling ska utnyttja de konkurrensmöjligheter som finns och även i övrigt genomföra upphandlingen affärsmässigt. Vid en upphandling ska alla anbudsgivare, anbudsökande och anbud behandlas utan ovidkommande hänsyn. Av samtalslistorna framgår att J.S. under perioden september 2011 – januari 2012 haft ett stort antal utgående samtal med företrädare för Dextera AB såväl strax före som under pågående anbudstid. J.S:s opartiskhet och lojalitet i samband med upphandlingarna kan därför ifrågasättas.

8. Felaktiga reseräkningar

J.S. har medvetet och för egen vinning lämnat felaktiga uppgifter om antalet körda kilometer i tjänsten. Han har därigenom erhållit för hög bilersättning med sammanlagt 9 138 kr.

Vid redovisningen av sina tjänsteresor använde J.S. en s.k. lathund med klart överdrivna köravstånd. Det bestrids att församlingen tillämpade ett system med schablonresor. Det kan emellertid vitsordas att ingen av de anställda har fört körjournal.

När det gäller resor inom Veddige med närområde har J.S. konsekvent tagit ut för hög bilersättning. Den utredning församlingen gjort visar att han i genomsnitt tagit ut ersättning för en sträcka som är minst tre till fyra gånger högre än den faktiska körsträckan. Han har därmed erhållit 1 253 kr för mycket i bilersättning såvitt avser resor inom Veddige. Han har även uppgett ett för högt antal kilometer när det gäller övriga resmål i närområdet och därigenom erhållit 3 420 kr för mycket i bilersättning.

År 2010 träffades det en överenskommelse om att J.S. skulle erhålla ett lönetillägg om 1 500 kr per månad för att täcka kostnaden för resor mellan bostaden i Göteborg och arbetsplatsen i Veddige. Trots detta har J.S. redovisat ett antal enkelresor till Göteborg. Eftersom resorna kan antas utgöra tjänsteresor har han rätt till ersättning för de extra kilometer som tjänsteärendet kan ha föranlett men inte för hela sträckan. Sammanlagt har dessa enkelresor föranlett församlingen kostnader med sammanlagt 4 171 kr.

Under perioden den 3 februari 2009–24 oktober 2011 besökte J.S. Åh stiftsgård vid sammanlagt nio tillfällen. Göteborg är geografiskt beläget mellan Veddige och Åh. J.S. har emellertid konsekvent redovisat dessa resor med utgångspunkt från tjänstestället i Veddige. Detta innebär att han vid varje resa till Åh redovisat en sträcka på sammanlagt 40 mil. Det är uppenbart att J.S., genom att redovisa resorna på detta sätt, medvetet tillskansat sig en för hög bilersättning med 294 kr.

9. Olovlig frånvaro

J.S. har varit olovligen frånvarande från arbetet och därmed sparat åtta semesterdagar per år under tre år. Av samtalslistorna framgår att J.S. var i Storbritannien den 13 och 14 november 2011 samt den 27 och 28 december 2011. J.S. var även olovligen frånvarande den 13 och 14 september 2011. Han anmälde inte denna frånvaro och någon ledighet har därför inte lagts ut dessa dagar. Genom att inte anmäla sina frånvarodagar som semester har J.S. erhållit ett för högt semestertillgodohavande. Församlingen innehöll därför ett belopp om 62 736 kr av slutlönen som numera har betalats ut.

10. J.S:s arbetsdator

Den dator som J.S. lämnade in för reparation var nästan ny. Den köptes den 22 december 2011 för 12 311 kr och inköpet skedde mindre än fem månader innan den lämnades för reparation i maj 2012. Den 28 maj 2012 inhandlades en ny dator till en kostnad om 10 500 kr. Församlingen informerades inte om vad som hade hänt med den gamla datorn. När arbetsgivaren, efter avskedandet, kontrollerade den nya datorn fann man att den inte innehöll några dokument. Det enda som återfanns var en offert. J.S. hade alltså raderat datorn.

I maj 2012 var J.S. väl införstådd med att hans anställning var i fara. Det är sannolikt att den gamla datorn innehållit dokument som varit att hänföra till J.S:s privata affärsverksamhet. J.S. har därför haft ett intresse att dölja och även förhindra församlingen att få tillgång till materialet genom att förstöra datorn och sedan lämna in den till elektronikåtervinning. Hade datorn inte lämnats till återvinning hade församlingen förmodligen kunnat återskapa dokument från hårddisken. J.S. hade möjlighet att radera materialet på den nya datorn mellan tidpunkten för varslet och avskedandet. Församlingen har begärt att få ta del av det USB-minne som J.S. säger sig ha fört över arbetsdokumenten till.

J.S. har frånhänt församlingen egendom till ett högt ekonomiskt värde i syfte att undanröja bevis. Det görs inte längre gällande att han tillägnat sig datorn. I vart fall har han raderat allt material som tillhört församlingen, vilket varit till skada för församlingen.

Den nya omständigheten om frånhändande får återopas eftersom församlingen inte förrän sent i processen fått kännedom om turerna med arbetsdatorn. Församlingen har tidigare utgått från att J.S. hade kvar sin gamla arbetsdator. Förbundet har sedan påstått att datorn havererat och därför lämnats till elektronikåtervinning, vilket inte framförts tidigare.

Varningar

Församlingen har vid flera tillfällen, främst under den senare delen av J.S:s anställning, gett honom muntliga tillrättavisningar samt erinringar och varningar. Trots detta ändrade inte J.S. sitt beteende. Det bestrids att församlingen skulle ha avstått från att återropa de händelser som omfattas av de skriftliga erinringarna och varningarna. Detta gäller oavsett vilken inställning som domkapitlet gett uttryck för.

Omplaceringsfrågan

Vid ett sammanträde den 16 januari 2012 föreslog J.S. att det skulle anställas en ytterligare komminister för att underlätta arbetssituationen. När kyrkorådet den 29 februari 2012 diskuterade den nya församlingens framtida organisation kunde inte J.S. närvara. Vid sammanträdet beslutade kyrkorådet att utlysa två tjänster, en kyrkoherdetjänst och en komministertjänst. Tanken var att J.S. skulle erbjudas tjänsten som komminister. Kyrkorådet var av uppfattningen att det förelåg en skyldighet för arbetsgivaren att erbjuda J.S. omplacering till andra arbetsuppgifter om det skulle anställas en ny kyrkoherde. Kyrkorådet hade en förhoppning om att J.S. skulle kunna arbeta som präst i församlingen även om förtroendet för honom som kyrkoherde var förbrukat. Den 1 mars 2012 erbjöds J.S. omplacering till tjänsten som komminister. J.S. avvisade emellertid erbjudandet. Den 4 juni 2012 tillsattes tjänsten som komminister.

Avräkning

J.S. har haft inkomster eller borde ha haft inkomster som innebär att han varken ska tillerkännas lön eller ekonomiskt skadestånd om förbundet vinner bifall till sin talan.

Förbundet har uppgett att J.S. varit anställd hos Dextera AB, men har bestritt att han varit verkställande direktör för bolaget trots att detta angetts i bolagets miljöpolicy. J.S. har under den tid han varit verksam hos Dextera AB uppburit lön som i genomsnitt uppgått till 7 570 kr per månad. Det är inte sannolikt att J.S. skulle ha accepterat att arbeta för så låg lön. Det är därför svårt att frigöra sig från misstanken att J.S. medvetet accepterat en låg lön för att minska församlingens möjlighet att göra avräkning för andra inkomster. J.S. borde ha kunnat erhålla en månadslön om ca 40 000 kr.

En arbetstagare som yrkar ersättning för utebliven lön måste själv vara aktiv i syfte att begränsa skadans omfattning, bl.a. genom att söka annat arbete. J.S. har även haft skyldighet att redovisa eventuella inkomster från de egna bolagen. Även om J.S. valt att inte ta ut någon lön kan det antas att arbetet i de egna bolagen resulterat i ett överskott. I vart fall har bolagens intäkter kommit J.S. till godo som ägare. J.S. har för inkomståret 2011 deklarerat 556 200 kr som inkomst av tjänst och 864 876 kr som inkomst av kapital. För inkomståret 2012 har han deklarerat 475 800 kr som inkomst av tjänst och 298 090 kr som inkomst av kapital.

I vart fall ska ett belopp om 1 500 kr per månad avräknas eftersom det beloppet utgjorde ett tillägg för resor mellan bostaden och församlingen. Då han inte utfört dessa arbetsresor har han inte drabbats av någon skada i den delen.

Ränta och allmänt skadestånd för brott mot semesterlagen

Det bestrids att församlingen skulle ha brutit mot semesterlagen genom att inte betala ut semesterersättningen i tid. Anledningen till att betalning skedde först drygt ett år efter det att anställningen upphört var J.S:s agerande. Vid tidpunkten för avskedandet förstod församlingen att han hade varit olovligen frånvarande från arbetet och därmed sparat semesterdagar under tid då han rätteligen skulle ha tagit ut semester. Församlingen försökte utreda och få klarhet i hur stor J.S:s fordran avseende semesterersättning verkligen var. Till sist insåg församlingen emellertid att frågan inte kunde utredas så långt i efterhand. Församlingen "gav upp" och betalade det belopp som J.S. krävde. Att församlingen betalade beloppet innebär emellertid inte att församlingen ändrat uppfattning i sak.

Enligt församlingen förelåg ett hinder att utbetala semesterersättningen i tid eftersom det var nödvändigt att först försöka utreda frågan om beloppets storlek. Församlingen åberopar 30 § andra stycket semesterlagen. Församlingen har alltså inte varit för sen med betalningen och någon ränta ska då inte heller utgå på beloppet. I vart fall föreligger skäl för jämkning av ett eventuellt allmänt skadestånd enligt 32 § tredje stycket semesterlagen.

Allmänt skadestånd för brott mot kvittningslagen

Det bestrids att församlingen skulle ha brutit mot kvittningslagen. Någon kvittning har inte ägt rum. Församlingen har, som redogjorts för ovan, endast innehållit semesterersättningen som säkerhet för en eventuell fordran på grund av olovlig frånvaro som församlingen behövde utreda. Som nämnts har det yrkade beloppet avseende semesterersättning numera betalats. Vad gäller påståendet att församlingen inte beaktat beneficiereglerna i 6 § kvittningslagen görs det gällande att bestämmelsen endast omfattar lönefordringar, inte krav på semesterersättning.

Bilersättning samt allmänt skadestånd för kollektivavtalsbrott

Församlingen ifrågasätter i och för sig inte att J.S. har rätt till bilersättning avseende perioden april–juni 2012 med 8 601 kr. J.S. har dock under lång tid lämnat felaktiga uppgifter i sina reseräkningar vilket lett till att han tidigare erhållit minst 9 138 kr för mycket i bilersättning. Eftersom det belopp som församlingen har rätt att återfå av J.S. överstiger hans fordran på bilersättning har församlingen inte betalat ut någon bilersättning för april, maj och juni 2012. Församlingen framställer således sitt motkrav som en kvittningsinvändning i målet.

Påstått brott mot förhandlingsskyldigheten

Det vitsordas att församlingen, genom B-M.S.J., åtog sig att skriva protokoll. Förbundet frånträdde emellertid förhandlingarna utan att ha förhandlat klart i samtliga de frågor som var uppe vid förhandlingen. Det vitsordas i och för sig att förbundet förklarar att det frånträtt förhandlingen, samt att det innebär att förhandlingen är avslutad. Församlingen anser emellertid att förbundet frånträdde förhandlingen för tidigt utan att fullfölja i de delar som avsåg avskedandet. Församlingen påkallade därför förhandling för brott mot förhandlingsskyldigheten men någon förhandling kom aldrig till stånd.

Förbundet har inte fullgjort sin förhandlingsskyldighet. Därmed kan inte församlingen vara bunden av sitt åtagande att upprätta protokoll. Det anges inte heller i medbestämmandelagen vem som ska föra protokoll. Ansvaret för att upprätta protokoll åligger båda parter. Något allmänt skadestånd ska därför inte utgå. Under alla förhållanden ska det allmänna skadeståndet jämkas på grund av medvällande då förbundet inte fullgjort sin förhandlingsskyldighet.

Domskäl

Twisten

J.S. avskedades i juni 2012 från sin anställning som kyrkoherde i Veddige-Kungsäters församling. Den huvudsakliga tvistefrågan avser om församlingen hade rätt att skilja honom från anställningen. Mellan parterna är i den frågan tvistigt om J.S. som kyrkoherde hade en företagsledande eller därmed jämförlig ställning och därför inte omfattats av anställningsskyddslagen. Arbetsdomstolen prövar den frågan först och därefter de påståenden om misskötsamhet som lagts J.S. till last.

Församlingen har gjort gällande att J.S. har vilselett församlingen om omfattningen av sina bisysslor och undanhållit viktig information om sitt ägande och engagemang i flera företag och om sin ersättning från dessa företag och att han har ägnat klart övervägande del av sin arbetstid till privat verksamhet vilket lett till att han inte kunnat och inte heller till fullo utfört sina arbetsuppgifter som kyrkoherde och inte heller varit tillgänglig för sina åligganden i tjänsten. Församlingen har vidare gjort gällande att J.S. i två fall överträtt sina befogenheter, genom ett lönebeslut misskött församlingens ekonomi, visat bristande ledarskap, varit illojal, på felaktiga grunder fått för hög bilersättning, varit olovligen frånvarande och agerat felaktigt i samband med församlingens byggprojekt samt slutligen felaktigt frånhänt

församlingen en arbetsdator och raderat datorns dokument till skada för församlingen. Samtliga påståenden har bestritts av förbundet.

Mellan parterna är därutöver tvistigt om J.S. har rätt till ränta på den semesterersättning som utbetalats till honom och rätt till allmänt skadestånd för brott mot semesterlagen och kvittningslagen samt om han har rätt till bilersättning för perioden april–juni 2012 och om församlingen är skyldig att betala allmänt skadestånd till J.S. och förbundet för att, i strid med bilersättningsavtalet, inte ha betalat den aktuella bilersättningen till J.S.

Den sista tvistefrågan avser om församlingen är skadeståndsskyldig mot förbundet för brott mot förhandlingsskyldigheten, genom att inte upprätta och tillställa förbundet protokoll från den lokala tvisteförhandlingen.

Utredningen

Målet har avgjorts efter huvudförhandling. Vid denna har på förbundets begäran hållits förhör under sanningsförsäkran med J.S. och vittnesförhör med tidigare ordföranden för kyrkonämnden i Veddige-Kungsäters kyrkliga samfällighet R.B., tidigare ledamoten i Veddige församlings kyrkoråd och kyrkonämnden i Veddige-Kungsäters kyrkliga samfällighet E.B., tidigare ordföranden i Veddige församlings kyrkoråd J.B., tidigare ledamoten i kyrkorådet G.S., ekonomikonsulten S.N., tidigare vikarierande komministern K.L., kyrkoherden F.H., antikvarien M.L., verkställande direktören i Dexter Bygg AB F.N., administrativa chefen i Kaminexperten Sverige AB B.E., verkställande direktören i Plåtprodukter i Strömsund AB R.E., civilingenjören T.A., fackliga förtroendemannen A-L.S. och ombudsmannen V.H.

På församlingens begäran har hållits förhör under sanningsförsäkran med kyrkorådets ordförande K.B. och vittnesförhör med ersättaren i kyrkorådet P.Å., ledamoten i kyrkorådet M.J., L.J., diakonen E.I., tidigare kyrkoherden H.I. samt L.S., tidigare ledamot i byggkommittén.

Är anställningsskyddslagen tillämplig?

Enligt 1 § andra stycket 1 anställningsskyddslagen undantas från lagens tillämpning arbetstagare som med hänsyn till arbetsuppgifter och anställningsvillkor får anses ha en företagsledande eller därmed jämförlig ställning. Av förarbetena till bestämmelsen (prop. 1973:129 s. 194 f. och prop. 1981/82:71 s. 94) framgår bl.a. att bestämmelsen ska tillämpas restriktivt och ges en snäv innebörd samt att en förutsättning för att en arbetstagare ska anses ha företagsledande eller därmed jämförlig ställning är att arbetstagaren inte bara har företagsledande funktioner utan också att arbetstagaren är tillförsäkrad löneförmåner och andra anställningsvillkor som normalt tillkommer företagsledare. Det anförda innebär att en anställning faller utanför lagens tillämpningsområde endast om den i båda ovan angivna hänseenden har en sådan karaktär att det är fråga om en företagsledande eller därmed jämförlig ställning.

Arbetsdomstolen har i beslutet AD 1979 nr 146 uttalat att huvudregeln måste anses vara den att en verkställande direktör i ett aktiebolag med hänsyn till sina arbetsuppgifter inte omfattas av lagen om anställningsskydd. Till stöd härför kan åberopas bl.a. den rättsliga ställning som aktiebolagslagen ger en sådan befattningshavare. Undantagsvis kan dock förhållandena även för en verkställande direktör vara sådana att han eller hon inte kan anses ha någon företagsledande ställning. Bedömningen ska göras med utgångspunkt i hur förhållandena har gestaltats i praktiken. Av Arbetsdomstolens domar AD 1979 nr 46 och AD 1980 nr 92 framgår att i fråga om rörelsedrivande företag måste det finnas åtminstone en person med företagsledande funktion, i varje fall om företaget i fråga har mer än några anställda, men att det i och för sig inte är nödvändigt att företagsledaren är anställd vid företaget i fråga. Det är också tänkbart att den företagsledande funktionen utövas av en styrelse, ett arbetsutskott eller av en ordförande i styrelsen eller arbetsutskottet som inte är anställd i företaget.

Arbetsdomstolen gör bedömningen att det inte av vad som är upplyst om J.S:s arbetsuppgifter och befogenheter går att dra slutsatsen att han kan anses ha haft en företagsledande funktion. Arbetsdomstolens bedömning är vidare att J.S. inte heller kan anses ha haft löneförmåner och andra anställningsvillkor som gör att han kan anses jämställd med en företagsledare. Parterna är överens om att J.S. hade en månadslön om 49 900 kr och en uppsägningstid – från arbetsgivarens sida – om sex månader enligt kollektivavtalet. Uppsägningstiden är enligt avtalet sex månader för alla tillsvidareanställda arbetstagare med en vid uppsägnings-tidpunkten sammanhängande anställning sedan minst 12 månader. J.S. har således inte haft någon längre uppsägningstid än andra anställda. Han har inte heller t.ex. haft något avtalat avgångsvederlag eller, jämfört med övriga anställda, förmånliga pensionsvillkor. Slutsatsen av det anförda att J.S. inte kan anses ha haft en med företagsledare jämförlig ställning.

I kap. 7 § 33 Mom 7 Kyrkans AB 12 anges att för arbetstagare i sådan företagsledande eller därmed jämförlig ställning, som avses i anställningsskyddslagen, gäller vissa villkor. Bestämmelsen hänvisar alltså enbart till regleringen av företagsledarundantaget i anställningsskyddslagen och föranleder ingen annan bedömning.

Slutsatsen av det anförda är att J.S. omfattats av anställningsskyddslagen och att frågorna om avskedandet ska bedömas enligt den lagen.

Arbetsdomstolen behandlar härefter de olika påståenden om misskötsamhet m.m. som församlingen lagt J.S. till last.

Har J.S. ägnat övervägande delen av sin arbetstid till privat verksamhet samt vilselett församlingen och undanhållit information om sina bisysslor?

Församlingen har sammanfattningsvis påstått följande. J.S. har vilselett församlingen om omfattningen av och undanhållit viktig information om sina bisysslor. Han har ägnat en klart övervägande del av sin arbetstid till privat verksamhet vilket lett till att han inte kunnat och inte heller till fullo utfört

sina arbetsuppgifter som kyrkoherde och inte heller varit tillgänglig för sina åligganden i tjänsten. Förbundet har bestritt påståendena.

Följande är ostridigt. J.S. har eller har haft direkt eller indirekt ägarintresse i fyra bolag. Han är sedan år 2005 ensam ägare till JES AB. Bolaget har säte i Göteborg och bolagets verksamhetsområde är handel med byggprodukter och värdepapper samt förvaltning av fast och lös egendom. JES AB ägde i sin tur hälften av ett holdingbolag, Plåtprodukter i Strömsund Holding AB. Bolagets säte var Strömsunds kommun och verksamhetsområdet att äga och förvalta fast och lös egendom, uthyrning av lokaler och maskinell utrustning och tillhandahålla koncerninterna tjänster. Plåtprodukter AB är ett sedan den 6 juni 2009 helägt dotterbolag till holdingbolaget. Verksamhetsområdet är tillverkning av plåtprodukter, såsom skorstenskronor, beklädnader, skorstenshuvar, fönsterbläck och fotplåtar. R.E. har som styrelseledamot undertecknat årsredovisningarna för åren 2011 och 2012 för de båda bolagen och anges som vd för båda bolagen. Efter tidpunkten för avskedandet har JES AB avyttrat sitt aktieinnehav i holdingbolaget. JES AB äger, sedan hösten 2011, hälften av Förstärkningsgruppen AB. Den andra hälftenägaren är T.A. Grundkonsult AB. Ställföreträdare för det bolaget är T.A. Verksamhetsområdet för Förstärkningsgruppen AB är att bedriva grundförstärkningsarbeten och till detta konsultrelaterad verksamhet. J.S. blev styrelseledamot i Förstärkningsgruppen AB i maj 2011. Därutöver har J.S. åren 2008–2012 varit ordförande för bostadsrättsföreningen Berzeliigatan 26.

Församlingen inhämtade i mars 2012 samtalsspecifikationer avseende J.S:s tjänstemobiltelefon för perioden den 13 september 2011–7 mars 2012. Församlingen har mer ingående analyserat bl.a. fyraveckorsperioden den 16 september–13 oktober 2011 och i en sammanställning redovisat samtliga utgående samtal och sms med angivande av vem som är mottagare och hur länge samtalen varat.

Enligt församlingen framgår sammanfattningsvis följande av sammanställningen. Det har varit fråga om totalt 1 536 utgående kontakter som pågått i 55 timmar och 31 minuter. Efter rensning av samtal till mobilsvar samt samtal och sms till okända mobilnummer återstår 1 434 utgående kontakter omfattande 54 timmar och 45 minuter. Dessa kontakter fördelar sig enligt följande. 186 kontakter får antas ha haft med Förstärkningsgruppen AB att göra med en samtalstid om nästan sju timmar. 82 kontakter avser T.A. L.N. ingår i styrelsen för Förstärkningsgruppen AB och med honom har det varit fråga om 12 samtal omfattande 84 minuter. Även samtal som J.S. ringt till företag som har verksamhet inom betong och armering förmodas ha koppling till Förstärkningsgruppen AB. Detta gäller även företag som tillhandahåller administrativa tjänster, företag som säljer skyddsutrustning, skyddskläder m.m. samt diverse konsultföretag och liknande. 204 kontakter, varav 39 sms, får antas hänförliga till de båda plåtföretagen i Strömsund med en sammanlagd samtalstid om 16 timmar och 39 minuter. 20 telefonsamtal hänför sig till ett företag som heter Din Maskin. Företaget säljer maskiner och utvecklingstjänster till plåtindustrin. En koppling bör även finnas till Kaminexperten Sverige AB som 81 av samtalen avser, vilka omfattar 11 timmar. Grossistföretag med behov av lagerhyllor och elföretag med

tänkbara behov av styrskåp och elstegar har sorterats in under plåtblagen. 39 kontakter, omfattande nästan två timmar, antas hänförliga till JES AB. Bl.a. har företag som arbetar med kapitalplacering och fondförvaltning sorterats hit. 119 kontakter avseende nästan fem timmar antas hänförliga till bostadsrättsföreningen. Här finns företag som anlitas av både samfälligheten/församlingen och bostadsrättsföreningen, t.ex. Carlbergs. Flertalet samtal har ringts under normal kontorstid.

Arbetsdomstolen kan konstatera att, under den aktuella fyraveckorsperioden, har det varit fråga om utgående telefonsamtal om ca 55 timmar. Utslaget på 28 dagar, vardag som helgdag, rör det sig alltså om ca två timmar per dygn. Parterna är överens om att J.S. har haft oreglerad arbetstid med rätt till två fridagar per vecka, s.k. veckofridagar, som alltså inte behöver vara lördag och söndag. Det är mot den bakgrunden svårt att avgöra vilka samtal som förevarit under "arbetstid". Förbundet har gjort en egen sammanställning över bl.a. den aktuella perioden. Förbundet har då utgått från den tid som församlingen betraktat som någon form av ordinarie arbetstid, nämligen kl. 8–17, dragit bort samtal under 30 sekunder och på veckofridagar men inte avseende tid för rast och måltidsuppehåll. För perioden 16 september–13 oktober 2011 och den 6 februari–4 mars 2012 drar förbundet slutsatsen att den genomsnittliga utgående samtalstiden per arbetsdag varit ca 78 respektive 96 minuter. Mot bakgrund av dessa omständigheter går det, enligt Arbetsdomstolens mening, inte att dra slutsatsen att J.S. ägnat större delen av sin arbetstid åt privat verksamhet.

Församlingen har dock gjort gällande att för att bedöma hur stor del av arbetstiden som J.S. ägnat åt privata kontakter bör även beaktas att J.S. mottagit samtal och sms samt att det inför varje samtal och sms krävs viss ställtid. Församlingen har antagit att de inkommande kontakterna varit av samma omfattning som de utgående och att ställtiden uppgått till i snitt 1,5 minut per kontakt. En sådan beräkning visar enligt församlingen att J.S. ägnat ca 38 procent av sin arbetstid under kontorstid (kl. 8–17) åt telefonkontakter relaterade till privata affärer och 20 procent åt telefonkontakter som inte varit direkt knutna till privata affärer.

J.S. har rimligen även fått inkommande samtal och sms och det är rimligt att anta att det krävs viss ställtid inför att en kontakt tas. Arbetsdomstolen kan dock inte finna att det finns stöd för de antaganden om tidsåtgången som församlingen gjort. Arbetsdomstolens bedömning är därmed att det inte är utrett att J.S:s sammanlagda telefonkontakter haft den omfattning som församlingen har gjort gällande.

Enligt Arbetsdomstolens mening går det inte heller att av utredningen dra slutsatsen att övervägande delen av de utgående samtalen, där tidsåtgången är känd, har haft koppling till privat affärsverksamhet. Församlingen har bearbetat samtalslistorna och tagit reda på vilka som är mottagare av samtalen och sms:en och gjort ett antal antaganden om att många av samtalen hänför sig till företag och personer som har koppling till de bolag J.S. har eller har haft intresse i. J.S. har inte velat kommentera påståendena närmare, med hänsyn till tystnadsplikten. Han har uppgett att om han kommenterar de olika mottagarna utan att säga vilka

som är konfidenter går det ändå att motsatsvis dra slutsatser om detta, vilket alltså strider mot tystnadsplikten. Han har som ett exempel på att församlingens antaganden är felaktiga berättat att ett företagsnummer avsett ett samtal från en pappa utanför församlingen som önskade att han skulle döpa hans tredje barn. Två av de hörda vittnena har dock berättat att de haft telefonkontakt med J.S. i hans egenskap av präst, nämligen T.A. och B.E. R.E. från Plåtprodukter AB har uppgett att en del av de samtalskontakter han har haft med J.S. varit av privat natur.

T.A. har berättat följande. Han har arbetat med grundförstärkningar sedan år 1977. Han fick kontakt med J.S. år 2009 när bostadsrättsföreningens hus behövde grundförstärkas. Han kom i samband därmed nära J.S. rent personligen. Han hade personliga problem och J.S. såg att han behövde komma igång och någon att prata med. Han började då arbeta i sin verksamhet igen. Han fick stöd, moraliskt stöd, från J.S:s sida. J.S. blev under år 2011 styrelseledamot i bolaget, men hade ingen uttalad roll i bolaget förutom att hålla ordning på honom. J.S. hjälpte honom att må bättre. Han har haft många samtal med J.S. när han mått dåligt. Han hade inget behov av att löpande tala med J.S. om verksamheten i sig. J.S. kunde inget om grundförstärkningar.

B.E. har berättat följande. Hon var ledamot i kyrkorådet i en församling där J.S. var kyrkoherde. Det var ca 15 år sedan. J.S. var en frisk fläkt i kyrkovärlden. Hon är anställd hos Kaminexperten Sverige AB. J.S. ägde tidigare det bolaget, men hon anställdes efter att han lämnat bolaget. Hon har ofta haft kontakt med J.S. per telefon, ofta när han sitter i bilen. Samtalen har inte haft med någon affärsrelation att göra, utan har varit själavårdande. J.S. har över huvud taget ingen affärsrelation med Kaminexperten Sverige AB.

Vittnesuppgifterna visar att det är svårt att med enbart uppgifterna om vem som står bakom ett visst telefonnummer dra slutsatsen att samtal till just företag har varit av affärsmässig karaktär och på grund av typ av företag varit hänförliga till de bolag J.S. haft intressen i.

Arbetsdomstolen finner sammanfattningsvis att församlingen inte visat att J.S:s telefonkontakter varit av sådan omfattning och avsett sådana mottagare att den slutsatsen kan dras att han ägnat stor del av just sin arbetstid till privat verksamhet.

Frågan är då om J.S. lämnat vilseledande eller felaktiga uppgifter till församlingen om sina bisysslor eller om han undanhållit information om dem.

Församlingen har gjort gällande att J.S. felaktigt påstått att JES AB inte hade någon verksamhet och att han inte haft några inkomster från det bolaget eller från Plåtprodukter AB. Enligt Arbetsdomstolens mening har församlingen inte visat att JES AB drivit någon aktiv verksamhet under anställningstiden. J.S. har erhållit utdelning från de två bolagen. Detta kan dock inte jämföras med att han har haft inkomst, dvs. inkomster av tjänst, från bolagen. Uppgiften om att han inte hade några inkomster från bolagen kan mot den bakgrunden inte anses

ha lämnats i vilseledande syfte eller i syfte att undanhålla information. J.S. har i sin skriftliga redovisning till församlingen i april 2012 inte redogjort för att det varit fråga om två bolag i Strömsund, varav ett holdingbolag, men domstolen finner inte att han här medvetet lämnat felaktiga eller vilseledande uppgifter. Det är i målet visat att församlingen hade vetskap om verksamheten i sig redan när han anställdes. R.B., som var ordförande i kyrkonämnden för samfälligheten, har uppgett att J.S., när han anställdes, berättade att han ägde eller var delägare i ett plåtföretag i Strömsund och att församlingen då meddelade att den inte hade något att erinra mot att han ägnade en fridag samt ytterligare någon timme per dag åt detta. Enligt R.B. påverkade inte bisysslan J.S:s tjänsteutövning utan han skötte sitt arbete till hundra procent. J.B. och G.S. har bekräftat uppgifterna om att församlingen kände till J.S:s engagemang i plåtföretaget och instämt i bedömningen att detta inte inkräktat på tjänsteutövningen. Av J.S:s och R.E:s uppgifter framgår att J.S. avvecklade sitt operativa ansvar i Plåtprodukter AB i och med bildandet av holdingbolaget år 2009 och att R.E. då övertog det ansvaret.

Såvitt avser Förstärkningsgruppen AB uppgav J.S. i april 2012 enbart att han var styrelseledamot i det företaget och först i maj att hans företag JES AB även var delägare i Förstärkningsgruppen AB, trots att så var fallet redan i april. J.S. har här alltså inte lämnat fullständiga uppgifter i sin redovisning i april. Huruvida uppgiften om tre timmars arbete för Förstärkningsgruppen AB är riktig eller inte går inte bedöma. Även om den uppgiften är redovisad i underkant och uppgiften om delägarskapet inte lämnades i april är domstolens bedömning att J.S. inte kan anses ha medvetet vilselett församlingen eller undanhållit information om sina bisysslor och omfattningen av dessa.

Har J.S. inte utfört eller misskött vissa angivna arbetsuppgifter?

Enligt församlingen har J.S. inte genomfört den arbetsmiljöenkät som han fick i uppdrag att genomföra våren 2012. Det är ostridigt att någon enkät inte kom till stånd den planerade dagen i mars på grund av att Varbergshälsan inte önskade komma till församlingen den aktuella dagen och att K.B. då fick meddela personalen detta. Utredningen ger dock inte stöd för att J.S. agerat i syfte att förhindra att enkäten genomfördes då eller att han negligerat uppgiften.

Församlingen har vidare gjort gällande att J.S. inte lämnat efterfrågad ekonomisk redovisning till K.B. under våren 2012.

Parterna är överens om att det var ett möte den 18 april 2012 mellan K.B., J.S. och kamreren T.E. där man gick igenom den ekonomiska ställningen för församlingen och den tidigare samfälligheten, som hade upphört vid årsskiftet. J.S. har uppgett att han fick uppfattningen att K.B. var nöjd med redovisningen. J.S. har berättat att han därför blev mycket förvånad när han den 2 maj 2012 fick en LAS-varning, undertecknad av K.B., med påstående om att han inte efter mötet den 18 april lämnat då begärd information om samfällighetens ekonomiska redovisning för år 2011. Av ett mejl av den 4 maj 2012 från T.E. till K.B. framgår att inte heller han uppfattade att K.B. på mötet framfört att hon önskade ytterligare information och att han ansåg att kyrkoherden inte vägrat lämna ekonomisk information. I skrift av den 7 maj 2012 ombads J.S. av K.B.

att inkomma med uppgifter upptagna i åtta punkter, varav två avsåg resultat- och balansräkning för perioden den 1 januari 2011–31 mars 2012.

Redovisningen skulle avse samtliga använda konton, enligt den kontoplan som användes, med jämförelse med budget och föregående år. Redovisningen skulle lämnas senast den 11 maj 2012. J.S. har berättat att ytterligare information lämnades inom utsatt tid. Enligt K.B. har hon inte fått den efterfrågade informationen på kontonivå, vilket hon anser viktigt att ta del av för att kunna i detalj följa ekonomin.

Det går inte av utredningen att dra slutsatsen att K.B. fått del av den ekonomiska redovisningen på den detaljnivå som hon önskat. Av förhören med andra förtroendevalda och S.N. framgår dock att det inte är vanligt att ledamöterna önskar information på den nivå som K.B. efterfrågade. Om hon önskat andra rutiner på denna punkt hade det varit rimligt att informera om det och ändra på rutinerna i stället för som skedde med kort svarstid, fyra dagar, och under hot om uppsägning begära informationen. Arbetsdomstolen gör bedömningen att J.S. inte kan anses ha vägrat att lämna ekonomisk information.

Församlingen har därutöver hävdade att J.S. medvetet underlåtit att informera om ett seminarium som skulle hållas i närvaro av biskopen den 6 mars 2012. J.S. har hänvisat till att han lämnade information om seminariet till kyrkonämnden i november 2011. Eftersom församlingen fick ett nytt kyrkoråd efter sammanslagningen vid årsskiftet hade det varit på sin plats att informera det nya kyrkorådet om seminariet, vilket synes ha skett först i ett mycket sent skede. Arbetsdomstolen kan inte finna utrett att J.S. medvetet undanhållit informationen, utan gör bedömningen att han helt enkelt missade att i god tid informera om seminariet. Seminariet genomfördes med kyrkorådets ledamöter närvarande.

Församlingen har påstått att J.S. inte var tillgänglig i sitt arbete som kyrkoherde och att han alltid var upptagen i telefon när man försökte nå honom. J.S. har berättat att han aldrig fått kritik för att han skulle ha varit otillgänglig, tvärtom fått beröm för sin tillgänglighet. K.B. har berättat att hon tyckte att J.S. blev allt svårare att få kontakt med och P.Å. har uppgett att J.S. alltid pratade i telefonen, ”som en tonåring”. Många av vittnena har lämnat uppgifter i motsatt riktning, att han var mycket tillgänglig och alltid ringde upp. Utredningen ger alltså inte stöd för församlingens påstående att J.S. inte var tillgänglig.

Församlingen har slutligen som ett ytterligare exempel på att J.S. ska ha underlåtit att utföra sina arbetsuppgifter anfört att han på en kurs den 24 och 25 oktober 2011 inte fullt ut deltagit i kursen, utan att han i stället i stor omfattning pratat i telefon och sms:at. Enligt församlingen framgår det av samtalslistorna att det varit fråga om 129 utgående kontakter under de två aktuella dygnet, varav 66 telefonsamtal med en sammanlagd samtalstid på 4,5 timme. Av samtalslistorna framgår att telefonsamtalen och sms:en är jämt spridda från 7–8-tiden på morgonen till midnatt första dagen och till kl. 19 den andra dagen. Arbetsdomstolen kan dela församlingens ståndpunkt att J.S. varit mycket telefonaktiv med beaktande av att han deltagit i en kurs. Det går å andra sidan inte att avgöra om de något längre samtalen skett i en paus eller inte.

Kyrkoherden F.H., som också deltog i kursen, har berättat att J.S. inte var frånvarande under kursen och minns inte att denne sprang ut för att telefonera. Arbetsdomstolen finner därmed inte utrett att J.S. agerat på ett sådant sätt att han inte i realiteten deltagit i kursen.

Har J.S. överträtt sina befogenheter eller misskött församlingens ekonomi på visst sätt?

Församlingen har gjort gällande att J.S. agerat gentemot diakonen B.H. på ett sådant sätt att det är att jämställa med ett avskedande och att J.S. därmed överträtt sina befogenheter. Förbundet har bestritt att det varit fråga om något befogenhetsöverskridande och har därutöver anfört att den nu aktuella omständigheten och övriga påståenden som framgår av LAS-varningar och erinringar inte får läggas till grund för bedömningen. Enligt Arbetsdomstolens mening kan inte församlingen, genom att det inte blev någon överläggning i sak om påståendena, anses ha avstått från att åberopa dessa omständigheter.

Arbetsdomstolen gör följande bedömning i sak.

B.H. har inte hörts, däremot har församlingen åberopat två handlingar från B.H. Den första är daterad den 22 februari 2012 vari hon skriver att J.S. i november 2011 talat med henne om att sluta till sommaren 2012 och att hon uppfattade det som att kyrkoherden inte ville ha henne kvar. Den andra är daterad den 3 juli 2012. Hon uppger att det senaste halvåret, efter utvecklingssamtalet i november 2011, varit påfrestande och att hon blev mycket förvånad när J.S. sade att han hört att hon sökt ett vikariat, varefter han gratulerade henne till vikariatet, trots att hon förnekade att hon sökt något vikariat. Av handlingarna samt förhöret med bl.a. K.B. framgår att B.H. ansett sig felaktig behandlad. Det är emellertid inte visat att J.S. gjort sig skyldig till något befogenhetsöverskridande.

Församlingen har därutöver gjort gällande att J.S. agerat felaktigt avseende debitering av ett dödsbo för en kyrkomusiker vid en begravning, eftersom församlingsmedlemmar inte behöver betala för kyrkomusiker som församlingen tillhandahåller. Församlingen har inledningsvis i processen påstått att församlingen gjort debiteringen och att J.S. är ansvarig för det. När det stått klart för församlingen att det varit begravningsbyrån som fakturerat dödsboet har församlingen i stället gjort gällande att det ålegat J.S. att se till att begravningsbyrån inte debiterade dödsboet för denna kostnad. J.S. kan dock inte anses ha ansvar för begravningsbyråns agerande och någon kritik kan inte riktas mot honom. Något befogenhetsöverskridande har det enligt Arbetsdomstolens mening inte varit fråga om.

Församlingen har inledningsvis i målet gjort gällande att J.S. skulle ha överträtt sin befogenhet genom att låta en av kantorerna behålla sin heltidslön trots att hennes tjänstgöringsgrad sänktes från 100 till 80 procent. Efter att ha insett att J.S. agerat i enlighet med delegationsordningen har församlingen anfört att J.S. hanterat församlingens ekonomi på ett vårdslöst sätt genom att inte korrigera medarbetarens lön i förhållande till tjänstgöringsgraden och att han favoriserat henne och bidragit till att det uppstått en felaktig lönestruktur på arbetsplatsen. Arbetsdomstolen finner att församlingen fortfarande åberopar samma

händelseförlopp och kan därför inte dela förbundets ståndpunkt att omständigheten är ny och därför inte får läggas till grund för bedömningen.

J.S. har berättat att han i samband med en översyn av alla tjänster kom överens med medarbetaren i fråga om att sänka hennes tjänstgöringsgrad till 80 procent med bibehållen lön samtidigt som hon åtog sig ytterligare en kyrkokör mot att hon skulle stå still lönemässigt i tre år. Enligt Arbetsdomstolens mening framstår det inte som om överenskommelsen sammantaget varit till nackdel för församlingen. Inte heller i denna del finner Arbetsdomstolen skäl till kritik.

Har J.S. visat på bristande ledarskap och illojalitet?

Församlingen har gjort gällande att J.S. inte var inriktad på dialog med sina medarbetare och att han fällde uttalanden och skämtade på ett sätt som vissa medarbetare upplevde som kränkande. Församlingen har också påstått att han spritt information som påverkat kyrkorådets arbetsmiljö negativt och att han inför personalen gett uttryck för en mycket kritisk inställning till kyrkorådets ledamöter och fällt raljerande kommentarer om inkompetens.

Enligt K.B. har J.S. raljerat över henne som person. Hon har uppgett att hon inte litade på honom, att han lämnade olika uppgifter till olika personer, att han är en dubbelnatur, duperande och charmig. Hon har också berättat att hon fick ta emot många klagomål från anställda och församlingsbor. E.I., som är diakon i församlingen och gift med den tidigare kyrkoherden, har berättat bl.a. följande. J.S. var alltid korrekt mot henne och berömde henne för hennes arbete. Församlingen kom att delas upp i flera läger som skapade splittring bland personalen. J.S. kunde vara raljerande och hade ett språkbruk som man inte förväntade sig. Självt har hon inte hört honom använda några starka uttryck. I början av år 2012 uppgav emellertid en arbetskamrat att J.S. uttalat sig om K.B. som "en djävla fitta". Hon har också hört av en arbetskamrat att han skulle ha kallat en ledamot för "gnällfitta".

Av utredningen framgår att det under våren 2012 var stora motsättningar mellan flera av ledamöterna i kyrkorådet och J.S. Det är inte främmande att anta att J.S. kan ha uttalat sig negativt om dessa personer. Det finns inte heller anledning att betvivla att E.I. hört arbetskamrater påstå att J.S. använt svordomar och könsord. Arbetsdomstolen finner, genom dessa andrahandsuppgifter, dock inte tillförlitligen utrett att han uttryckt sig på det sättet.

Sammanfattningsvis finner Arbetsdomstolen inte visat att J.S. brustit i sitt ledarskap på sätt som gjorts gällande eller han agerat illojalt gentemot de förtroendevalda.

Påståendena om brister vid hanteringen av församlingens byggprojekt

Församlingen har gjort gällande att J.S. agerat felaktigt i samband med upphandlingarna av tre byggprojekt, nämligen avseende Veddige församlingshem, Veddige kyrka och Kungsäters kyrka. Församlingen har hävdade att J.S. inte, på sätt som anges i 49 kap. 3 § kyrkordningen, genomfört upphandlingarna affärsmässigt genom att utnyttja de konkurrensmöjligheter

som finns utan att han tagit ovidkommande hänsyn vid hanteringen. Därutöver har församlingen, som den får förstås, påstått att J.S. brustit i det formella upphandlingsförfarandet.

Enligt församlingen finns det anledning att ifrågasätta J.S:s opartiskhet vid de tre upphandlingarna. Församlingen har anfört följande. Såvitt avser församlingshemmet fick Carlbergs uppdraget, som också utfört arbeten för J.S:s bostadsrättsförening. Fasadrenoveringen av de båda kyrkorna gick till Dextera AB, som J.S. efter avskedandet har varit anställd hos och som han hade många telefonkontakter med strax före och under upphandlingsförfarandet såvitt avser Kungsäters kyrka.

Förbundet har i första hand invänt att de nu åberopade omständigheterna inte omfattas av de 18 punkter som lagts till grund för avskedandet och att påståendena i den här delen därför, enligt 19 § tredje stycket anställningsskyddslagen, inte får läggas till grund för bedömningen. Mot detta har församlingen anfört följande. Vid avskedandet kände församlingen inte till att J.S. hade nära och personliga relationer med Dextera AB, som han efter avskedandet kommit att arbeta hos. Först genom en närmare analys av samtalslistorna som gjordes med anledning av den uppgiften, vilket skedde långt efter att grunderna för avskedandet presenterats, har man funnit att J.S. under upphandlingen, avseende Kungsäters kyrka, haft omfattande kontakter med företrädare för Dextera AB.

Det är ostridigt att J.S. utfört arbete mot betalning för Dextera AB:s räkning efter avskedandet. Uppgifter om inkomster från det företaget har framkommit först här i Arbetsdomstolen. Det är den uppgiften som föranlett församlingen att analysera samtalslistorna närmare såvitt avser J.S:s telefonkontakter med företrädare för Dextera AB och när dessa varit i tiden. Arbetsdomstolen finner mot den bakgrunden att församlingen är oförhindrad att först nu under tvisten i Arbetsdomstolen göra gällande att J.S. agerat felaktigt i samband med upphandlingarna, jfr AD 1985 nr 97.

J.S. har berättat följande om upphandlingarna avseende arbetena på kyrkorna. Han har följt normala upphandlingsrutiner. Han har inför byggkommittén gått igenom anbuden och nollställt dem, dvs. sett till att anbuden blivit jämförbara. Han kontaktade samtliga anbudsgivare och gjorde en sammanställning av anbuden avseende Veddige kyrka respektive Kungsäters kyrka till byggkommittén. Byggkommittén träffade tillsammans med konsulten M.L. de tre mest intressanta entreprenörerna, gick igenom anbuden och fattade ett enhälligt beslut om vilket anbud som skulle förordas inför kyrkorådet, som fattade beslut i enlighet med förslaget. Av sammanställningen avseende Veddige kyrka framgår att tre av företagen reviderade sina anbud och att Dextera AB:s anbud därefter var lägst. Även såvitt avsåg Kungsäter kyrka var Dextera AB:s anbud lägst. Han hade vid den aktuella tiden inga personliga relationer med Dextera AB. I tiden för upphandlingen av arbetena avseende Kungsäters kyrka pågick arbetena med Veddige kyrka. Han hade av den anledningen täta kontakter med såväl arbetsledaren som projektledaren hos Dextera AB.

Byggnadsantikvarien M.L. har berättat bl.a. följande. Han har ägnat sig åt restaurering av kulturbyggnader i 25 år och har specialiserat sig på fasadrenoveringar. Han fick kontakt med J.S. när bostadsrättsföreningen sökte en konsult. Han anlätades därefter av församlingen inför fasadrenoveringen av Veddige kyrka och upprättade förfrågningsunderlaget. Han håller i den tekniska beskrivningen vid anbudsförfarandet och föreslår olika lämpliga entreprenörer för det aktuella projektet. Han har god kännedom om vilka utförare som finns att tillgå. Det är i regel han som skickar ut anbudsfrågan till olika entreprenörer, medan anbud skickas direkt till församlingen. Ibland är det han som tar in anbudet och gör en sammanställning av dem. Det är numera ganska vanligt att anbud kommer in per mejl, även om man begärt att de ska komma in per post. Det är en intern organisatorisk fråga hur upphandlingen rent praktiskt hanteras.

F.N., vd för Dextera AB, har berättat följande. Han kom i kontakt med J.S. första gången via M.L. när Dextera AB lade anbud på en fasadrenovering för bostadsrättsföreningen Berzeliigatan 26. Dextera AB fick då inte uppdraget. Därefter fick han genom M.L. en förfrågan om att lämna anbud avseende Veddige kyrka, vilket bolaget gjorde. Församlingen genom J.S. var en krävande beställare. J.S. var noga med vad som ingick i anbudet och angelägen om att få ner priset. F.N. hade då varken en personlig eller affärs- mässig relation till J.S. J.S. var projektledare för församlingens räkning. Han uppträdde korrekt och sakligt, var kunnig och följde noga upp arbetet samt var drivande och hade löpande kontakt med bolagets projektledare och arbetsledare ansvariga för arbetena på Veddige kyrka.

Arbetsdomstolen gör följande bedömning.

Det har vid huvudförhandlingen inte gjorts gällande att J.S. skulle ha brutit mot några för församlingen gällande interna föreskrifter om upphandling och några administrativa föreskrifter har inte getts in. L.S. har uppgett att J.S. inte följde reglerna om slutna anbudsöppning i och med att han öppnat anbudskuverten före byggkommitténs sammanträde. Byggnadsantikvarien M.L. har berättat att slutna anbudsöppning innebär att anbudet är hemliga tills man antagit ett anbud. Arbetsdomstolens bedömning är att det inte är visat att J.S. brutit mot några formella hanteringsregler som gällt för upphandlingarna.

Det är ostridigt att J.S. vid tiden för upphandlingen av arbetena på Kungsäters kyrka, den 23 november 2011–16 januari 2012, hade närmare hundra telefonkontakter med huvudsakligen en arbetsledare och en projektledare hos Dextera AB. Det är genom utredningen klarlagt att Dextera AB:s renoveringsarbete på Veddige kyrka då pågick och att J.S. bl.a. med anledning därav hade löpande kontakt med projektledaren och arbetsledaren, som alltså arbetade med Veddige kyrka. Arbetsdomstolen finner inte utrett att J.S. vid tidpunkterna för någon av upphandlingarna hade någon personlig relation till Dextera AB och att hans opartiskhet på den grunden eller av något annat skäl kan ifrågasättas.

Domstolen finner inte heller visat att J.S:s agerande vid upphandlingen av arbetena på församlingsgården kan ifrågasättas.

Arbetsdomstolens bedömning är att församlingen inte visat att J.S. agerat felaktigt vid upphandlingarna.

Har J.S. erhållit för hög bilersättning?

Församlingen har gjort gällande att J.S. medvetet och för egen vinning lämnat felaktiga uppgifter om antalet körda kilometer i tjänsten och att han därigenom erhållit för hög bilersättning med sammanlagt 9 138 kr.

Såvitt avser resor inom Veddige med närområde har J.S. på reseräkningarna använt sig av en schablon, där avstånden till vissa angivna orter angetts med vissa kilometer. Oavsett den exakta sträckan och var i den besökta orten J.S. haft sitt besök har alltså ett schabloniserat avstånd angetts i reseräkningen. Församlingen har gjort gällande att detta sätt att redovisa resorna varit felaktigt då metoden inte speglar de rätta avstånden och att metoden lett till för stor ersättning eftersom "lathunden" angav klart överdrivna köravstånd. Församlingen har bestritt att församlingen tillämpat ett system med schablonavstånd på sätt förbundet gjort gällande. Vid sina beräkningar har församlingen använt sig av Eniro för att räkna ut det kortaste avståndet mellan de aktuella orterna.

R.B. har bekräftat J.S:s uppgifter om att J.S. vid samtal med honom och E.B. samt T.E. kommit överens om en redovisning av resor i Veddige med närområde med fasta avstånd. Enligt R.B. använde flera av de anställda ett sådant system, vilket förenklade administrationen. E.B. har i förhöret med henne lämnat motsvarande uppgifter. J.S. har uppgett att av hänsyn till tystnadsplikten finns det skäl till att använda ett system med schablonavstånd och att det inte anges vem som besöks. Förre kyrkoherden H.I. har berättat att han inte använde någon schablon utan att han mätte upp den närmaste farbara sträckan och antecknade avståndet och därefter använde sig av det avståndet i sina reseräkningar för orten i fråga. Han har uppgett att den närmaste farbara sträckan inte alltid var den kortaste sträckan då den vägen kunde vara olämplig, t.ex. på grund av att vägen var sämre.

Arbetsdomstolen finner genom vittnesförhören utrett att J.S. använt ett system med schabloniserade avstånd efter överenskommelse med församlingen. De använda schablonerna har öppet redovisats på varje reseräkning under flera års tid och reseräkningarna har godkänts av församlingen. Det är mot den bakgrunden svårt att komma till slutsatsen att J.S. här skulle ha medvetet tillskansat sig för stor reseersättning. Av H.I:s vittnesmål framgår också att den kortaste sträckan inte självklart är den sträcka som är lämpligast att färdas, vilket gör att församlingens beräkningar avseende vilka avstånd som borde ha använts kan ifrågasättas.

Parterna är överens om att församlingen och J.S. under år 2010 kom överens om ersättning med ytterligare 1 500 kr per månad och att uppgörelsen träffades med anledning av J.S:s långa arbetsresor till och från bostaden i

Göteborg. Församlingen menar att det därmed varit fel av J.S. att fullt ut begära ersättning för ett antal enkelresor till Göteborg. Församlingen har anfört att resorna kan antas utgöra tjänsteresor med rätt till ersättning, men då enbart för de extra kilometer som tjänsteärendet kan ha föranlett. Församlingen har beskrivit löneuppgörelsen som att man kom överens om ett lönetillägg, men har inte påstått att lönebeloppet var villkorat på något sätt, dvs. att detta skulle påverka rätten till ersättning vid tjänsteresor. Enligt Arbetsdomstolens mening har J.S. därmed haft rätt till ersättning för sina tjänsteresor fullt ut oavsett uppgörelsen i fråga. Det är också den ordning som har tillämpats och J.S. kan inte heller här anses medvetet ha tillskansat sig för stor ersättning.

J.S. har åkt till Åh stiftsgård vid nio tillfällen, fem gånger år 2009, tre gånger år 2010 och en gång i oktober 2011. Församlingen har anfört följande. Göteborg är geografiskt beläget mellan Veddige och Åh. J.S. har emellertid konsekvent redovisat dessa resor med utgångspunkt från tjänstestället i Veddige. Detta innebär att han vid varje resa till Åh redovisat en sträcka på sammanlagt 40 mil, Göteborg-Veddige-Åh-Veddige-Göteborg. Det framstår som osannolikt att han genomfört dessa resor, dvs. via Veddige. Förbundet har invänt att J.S. enbart vid tre av tillfällena varit vid Åh stiftsgård över dagen, de övriga tillfällena har han stannat över natten. J.S. har bekräftat detta. Han har berättat att han ofta innan mötena eller kurserna först åkte till Veddige för att utföra någon uppgift eller hämta handlingar och att flerdagskurserna ofta slutade vid lunch och att det då var naturligt för honom att slutföra arbetsdagen i Veddige.

Arbetsdomstolen kan instämma i församlingens undran om det är sannolikt att J.S. åkt vägen över Veddige i vart fall vid de tre tillfällena han varit i Åh enbart över dagen. Mot J.S:s lämnade uppgifter är det dock inte visat att han inte genomfört dessa tre resor eller övriga fem resor via Veddige. Det är alltså inte heller i denna del styrkt att J.S. medvetet tillskansat sig för stor reseersättning.

Arbetsdomstolens samlade bedömning är att församlingen inte visat att J.S. medvetet och för egen vinning lämnat felaktiga uppgifter om antalet körda kilometer i tjänsten och därigenom erhållit för hög bilersättning.

Har J.S. varit olovligen frånvarande?

Församlingen har hävdats att J.S. varit frånvarande utan att ta semester och därigenom sparat åtta semesterdagar per år under tre år. Som församlingen slutligt bestämt sin talan har den gjort gällande att J.S. var olovligen frånvarande den 13 och 14 september 2011 och även den 13 och 14 november samt den 27 och 28 december samma år då han var i Storbritannien. Enligt församlingen anmälde J.S. inte denna frånvaro och någon ledighet har inte lagts ut dessa dagar och genom att inte ta semester har han fått ett för högt semestertillgodohavande och får anses ha varit olovligen frånvarande.

Förbundet har bestritt att J.S. skulle ha varit olovligen frånvarande och anfört följande. Den 13 september hade J.S. semester och den 14 september var veckofridag. Den 13 november var veckofridag och den 14 november var han i tjänst. Den 27 och 28 december var veckofridagar. J.S. lade ut sin egen ledighet och redovisade den för kyrkorådets ordförande och kamreren.

Församlingen har inte invänt mot uppgiften att J.S. själv förlade sina veckofridagar. Av lönebesked från november 2011 framgår att J.S. hade semester den 13 september. Arbetsdomstolen finner inte att församlingen visat att J.S. inte var i tjänst den 14 november. Församlingen har alltså inte styrkt att J.S. varit olovligen frånvarande.

Arbetsdatorn

Följande är ostridigt. I december 2011 inköptes en arbetsdator till J.S. för drygt 12 000 kr. I maj 2012 reparerades datorn genom byte av tangentbord. Det hade då spillts vätska över datorn. Den 28 maj 2012 inhandlades därefter en ny dator för en kostnad om 10 500 kr.

Församlingen har gjort gällande att J.S. medvetet frånhämt församlingen den gamla datorn och raderat innehållet i den nya datorn, så att församlingen inte skulle kunna ta del av dokumenten som fanns i arbetsdatorn. Påståendena har bestritts av förbundet.

Förbundet har därutöver anfört att påståendet om frånhändande är nytt och därför inte får läggas till grund för bedömningen. Församlingen har anfört att den tidigare utgått från att J.S. hade kvar sin gamla arbetsdator och att det var den som fanns kvar hos församlingen vid avskedandet och först sent i processen fått klart för sig att den datorn havererat och därför lämnats till elektronikåtervinning. Parterna är överens om att påståendet i fråga inte omfattas av de ursprungliga avskedandegrunderna. Arbetsdomstolen gör emellertid bedömningen, på de av församlingen anförda skälen, att påståendet om frånhändande får läggas till grund för bedömningen.

J.S. har berättat att skälet till det sistnämnda inköpet var att det ånyo kommit vätska i datorn på ett för honom okänt sätt och att datorn inte gick att reparera varför han lämnade den för elektronikåtervinning. Församlingen har inte ifrågasatt J.S:s uppgift att datorn lämnats till elektronikåtervinning, men har gjort gällande att han genom sitt agerande frånhämt församlingen den trasiga datorn. Församlingen har anfört följande. Det är sannolikt att den gamla datorn innehöll dokument som varit hänförliga till J.S:s privata affärsverksamhet. J.S. har därför haft ett intresse att dölja och även förhindra församlingen att få tillgång till innehållet genom att förstöra datorn och sedan lämna den till elektronikåtervinning. Hade datorn inte lämnats till återvinning hade församlingen förmodligen kunnat återskapa dokument från hårddisken. Agerandet kan vara förklaringen till att arbetsdatorn var tom vid avskedandet, alternativt har han raderat dokumenten från den nya datorn.

Förbundet har anfört följande. Trots att datorn inte kunde repareras andra gången kunde dokumenten till största delen återskapas eftersom J.S. hade

säkerhetskopierat dokumenten på ett USB-minne. Dokumenten fördes över till den nya datorn och fanns i datorn vid avskedandetillfället. Förbundet har vid huvudförhandlingen uppgett att USB-minnet nyligen skickats till församlingen.

En fråga är om det är utrett att den nya datorn, som fanns hos församlingen vid avskedandetillfället, var tom.

P.Å. har berättat bl.a. följande. Datorn lämnades till en datakonsult. Enligt konsulten var datorn omformaterad och innehöll en massa dokument och det skulle ta tid att gå igenom materialet. Konsulten hade hittat en offert och undrade om han skulle gå vidare. Eftersom offerten räckte för församlingens del gavs han beskedet att inte gå vidare.

Arbetsdomstolen kan konstatera att det inte finns, på sätt som är vanligt vid frågor som den aktuella, någon skriftlig rapport från någon dataexpert som gått igenom datorn. Den konsult som församlingen anlitat har inte heller hörts. Av P.Å:s uppgifter framgår dock att konsulten inte uppgett att datorn var tom utan att han sagt att det "fanns massor av dokument", vilka dock församlingen inte var intresserad av. Enligt Arbetsdomstolens mening är det således inte utrett att datorn var tom. Det går inte heller av utredningen att dra slutsatsen att dokument raderats av J.S. Arbetsdomstolen finner inte heller utrett att J.S. förstört den gamla datorn för att frånhända församlingen datorn eller att han passat på att göra sig av med datorn i stället för att överlämna den till församlingen.

Sammanfattande bedömning i frågan om avskedandet

Arbetsdomstolen har ovan funnit att församlingen inte visat att J.S. ägnat större delen av sin arbetstid till privat verksamhet och inte heller att han lämnat vilseledande uppgifter eller att han medvetet underlåtit att lämna viss information om sina bisysslor.

Av utredningen framgår att J.S. har haft tillstånd att utöva de bisysslor som han hade när han anställdes och att företrädare för det tidigare kyrkorådet ansett att han utfört sitt arbete till fullo och att bisysslorna inte inkräktat på tjänsteutövningen. Enligt kollektivavtalet, kap. 3 § 8 Kyrkans AB 12, kan arbetsgivaren förbjuda bisysslor som är hindrande för arbetsuppgifterna. Det naturliga ur församlingens synpunkt hade alltså varit att det nya kyrkorådet övervägt den åtgärden för att komma till rätta med vad rådet ansåg som verksamhetshindrande bisysslor, i stället för ett skiljande från anställningen. Någon grund för avskedande eller uppsägning med anledning av J.S:s bisysslor har alltså inte förelegat.

Arbetsdomstolen har inte heller funnit att församlingen styrkt de övriga påståenden som gjorts gällande. Skäl för avskedandet eller saklig grund för en uppsägning har därmed inte förelegat. Avskedandet har alltså varit i strid med 18 § anställningsskyddslagen och ska därför ogiltigförklaras.

Församlingen är också skyldig att betala allmänt skadestånd till J.S., med anledning av det felaktiga avskedandet. Arbetsdomstolen bestämmer det allmänna skadeståndet till 125 000 kr. Frågan om lön behandlas nedan.

Ska lön utgå?

Församlingen har gjort gällande att J.S. har haft inkomster eller borde ha haft inkomster som innebär att han inte bör tillerkännas någon lön för tiden från avskedandet till dagen för huvudförhandlingen.

Förbundet har från fordran på lön avräknat löneinkomster som J.S. haft från Dextera AB. Församlingen har anfört att det är troligt att J.S. medvetet accepterat en låg lön för att minska församlingens möjlighet att göra avräkning för andra inkomster. Enligt församlingen borde J.S. haft en månadslön om ca 40 000 kr. Därutöver bör, enligt församlingen, det beaktas att J.S. direkt och indirekt ägt bolag med tillgångar från vilka han erhållit utdelning.

F.N. har uppgett följande. Han fick uppfattningen att J.S. hade ett tekniskt kunnande och att han var duktig på att driva processer. Dextera AB anlidade honom därför för att få bolaget att effektivisera sina projekt. Bolaget hade inte möjlighet att betala mer i lön än det gjorde plus bilförmån. Det är riktigt att J.S. på bolagets miljöpolicy ett tag angavs som vd i bolaget. Det var en felaktig uppgift som kom dit av misstag.

Parterna är överens om att löneinkomster som J.S. haft ska avräknas från hans fordran på lön som uppstått i och med ogiltigförklaringen. Det är inte visat att han har eller borde ha haft andra löneinkomster än dem förbundet redovisat varför någon ytterligare avräkning på den grunden inte är aktuell.

Arbetsdomstolen har i ett avgörande, AD 2000 nr 103, i frågan om ekonomiskt skadestånd enligt anställningsskyddslagen gjort bedömningen att arbetstagaren inte hade rätt till något sådant skadestånd då denne den aktuella tiden utfört arbete i sitt eget bolag utan att ta ut någon lön trots att verksamheten resulterade i ett överskott. Arbetsdomstolen uttalade att vid skadestandsprövningen bör nämligen i vart fall hänsyn tas till att bolaget genom den avskedades verksamhet tillförts intäkter som kommit denne till godo såsom ägare av bolaget (jfr AD 1977 nr 118).

Arbetsdomstolen, som noterar att det i förevarande mål är fråga om lön och inte skadestånd, kan konstatera att det inte är utrett att J.S. skulle ha utfört arbete i något bolag som han ägt. Utdelning som han har erhållit är inte inkomst av tjänst som ska avräknas.

Församlingen har slutligen gjort gällande att J.S. inte har rätt till lönetillägget om 1 500 kr per månad, eftersom han inte företagit några resor mellan bostaden och Veddige under den aktuella tiden. Arbetsdomstolen har redan funnit att överenskommelsen från år 2010 om ytterligare 1 500 kr per månad inte varit villkorad på något sätt, t.ex. av att resor faktiskt genomfördes. Arbetsdomstolen finner därmed att det månadslönebelopp som ska utgå är det om 49 900 kr. J.S. har därutöver rätt till semesterförmån med 805 kr per

månad. Månadsbeloppet före eventuell avräkning är alltså 50 705 kr. Slutsatsen är att yrkandet om lön ska bifallas.

Ska allmänt skadestånd utgå för brott mot semesterlagen och ska J.S. erhålla ränta på betald semesterersättning?

I 30 § semesterlagen anges att semesterersättning ska betalas ut till arbetstagarer utan oskäligt dröjsmål och senast en månad efter anställningens upphörande. I paragrafens andra stycke anges att om det inte går att beräkna semesterersättning inom en månad efter anställningens upphörande, ska den betalas ut inom en vecka efter det att hindret mot att beräkna ersättningen upphörde.

J.S. har erhållit semesterersättning för 24 semesterdagar med 62 368 kr. Beloppet betalades den 30 augusti 2013. Enligt förbundet förföll dock semesterersättningen till betalning en månad efter avskedandet, dvs. den 27 juli 2012. Förbundet har gjort gällande att J.S. har rätt till ränta på det utbetalade beloppet enligt 3 § räntelagen från förfallodagen till dess betalning skedde och rätt till allmänt skadestånd enligt 32 § semesterlagen då församlingen genom den sena betalningen brutit mot 30 § semesterlagen.

Enligt församlingen förelåg det hinder, på sätt som anges i 30 § andra stycket semesterlagen, att utbetala semesterersättningen en månad efter avskedandet eftersom det var nödvändigt att först försöka utreda beloppets storlek. Församlingen har anfört följande. Vid tidpunkten för avskedandet förstod församlingen att J.S. hade varit olovligt frånvarande från arbetet och därmed sparat semesterdagar under tid då han rätteligen skulle ha tagit ut semester. Församlingen försökte utreda och få klarhet i hur stor J.S:s fordran avseende semesterersättning verkligen var. Till sist insåg församlingen emellertid att frågan inte kunde utredas så långt i efterhand. Församlingen "gav upp" och betalade det belopp som J.S. krävde.

I förarbetena till semesterlagen, prop. 1976/77:90 s. 216, anges som exempel på hinder att det t.ex. av datatekniska skäl är svårt att beräkna och betala ut slutlönen inom angiven tidsrymd. Arbetsdomstolen delar inte församlingens ståndpunkt att det förelegat ett sådant hinder som avses i 30 § semesterlagen mot att betala ersättningen i enlighet med regleringen. Församlingen har alltså brutit mot 30 § första stycket semesterlagen när den betalat semesterersättningen först ett år efter förfallodagen. Församlingen ska därför betala allmänt skadestånd till J.S. Något skäl för jämkning föreligger inte. Arbetsdomstolen tar ställning till beloppets storlek under nästa rubrik.

Eftersom semesterersättningen förföll till betalning den 27 juli 2012 ska ränteyrkandet bifallas.

Ska allmänt skadestånd utgå för brott mot kvittningslagen?

Förbundet har gjort gällande att församlingen, i strid med kvittningslagen, kvittat en påstådd motfordran mot J.S:s fordran på semesterersättning. Församlingen har anfört att någon kvittning inte ägt rum då församlingen

endast innehållit beloppet som säkerhet för en eventuell fordran på grund av olovlig frånvaro som församlingen behövde utreda.

Av utredningen, bl.a. brev i frågan från församlingen, framgår klart att församlingen inte betalade ut semesterersättningen eftersom församlingen ansåg sig ha ett motkrav på grund av olovlig frånvaro. Denna påstådda motfordran var dock inte klar och förfallen och därmed inte kvittningsskild. Församlingen har brutit mot kvittningslagen och ska därför betala allmänt skadestånd till J.S.

Arbetsdomstolen finner lämpligt att döma ut ett gemensamt belopp för brotten mot semesterlagen och kvittningslagen och bestämmer beloppet till 30 000 kr.

Har J.S. rätt till yrkad bilersättning och ska allmänt skadestånd utgå för kollektivavtalsbrott?

Församlingen har vitsordat det yrkade beloppet om 8 601 kr i bilersättning, men bestritt betalningsskyldighet och gjort gällande att den har en kvittningstill motfordran om 9 138 kr avseende för mycket utbetald bilersättning för åren 2009–2012.

Arbetsdomstolen har ovan behandlat påståendet om att J.S. erhållit för mycket bilersättning och funnit att det inte är visat. Församlingen har alltså inte styrkt att den har någon motfordran. Yrkad bilersättning ska därmed betalas till J.S.

Församlingen har genom att inte betala ut bilersättningen brutit mot bilersättningsavtalet och är därför skyldig att betala allmänt skadestånd till såväl J.S. som förbundet. Arbetsdomstolen bestämmer beloppet till J.S. till 20 000 kr och till förbundet till 30 000 kr.

Frågan om brott mot förhandlingsskyldigheten

Parterna är överens om att församlingen, genom B-M.S.J., åtog sig att skriva protokoll från den lokala tvisteförhandlingen och att något protokoll inte har upprättats och tillställts förbundet. Frågan är om detta innebär ett brott mot förhandlingsskyldigheten enligt 16 § tredje stycket medbestämmandelagen och om skadestånd ska utgå.

Församlingen har gjort gällande följande. Förbundet har inte fullgjort sin förhandlingsskyldighet i avskedandefrågan. Därmed kan inte församlingen vara bunden av sitt åtagande att upprätta ett protokoll. Det anges inte heller i medbestämmandelagen vem som ska föra protokoll. Ansvar för att upprätta protokoll åligger båda parter. Något allmänt skadestånd ska därför inte utgå. Under alla förhållanden ska det allmänna skadeståndet jämkas på grund av medvällande då förbundet inte fullgjort sin förhandlingsskyldighet.

Arbetsdomstolen har i avgörandet AD 1992 nr 7 uttalat följande.

Det är ett viktigt syfte med reglerna i 16 § medbestämmandelagen att bidra till att förhandlingarna på arbetsmarknaden bedrivs effektivt och så snabbt som saken i varje enskilt fall tillåter. Ett av flera uttryck för detta är den generella regeln i 16 § tredje stycket i lagen att förhandlingar ska bedrivas skyndsamt. Som Arbetsdomstolen uttalat i domen AD 1988 nr 10 ligger det uppenbarligen i linje med detta att också arbetet med förhandlingsprotokollen ska fullgöras så skyndsamt som möjligt. I ansvaret för ett sådant protokoll måste också ligga att, om inte annat särskilt bestämts, utan anmaning tillstålla motparten det färdigställda protokollet.

Församlingen har alltså varit skyldig att i enlighet med sitt åtagande tillstålla förbundet ett protokoll över den lokala tvisteförhandlingen. Huruvida förbundet brutit mot förhandlingsskyldigheten genom frånträdandet inverkar inte på församlingens skyldighet att upprätta ett protokoll och överlämna det till förbundet. Genom att inte göra det har församlingen brutit mot 16 § tredje stycket medbestämmandelagen. Något skäl för jämka skadeståndet på grund

av medvållande föreligger inte. Arbetsdomstolen bestämmer skadeståndsbeloppet till 20 000 kr.

Rättegångskostnader

Församlingen har förlorat målet och ska därför ersätta förbundet för rättegångskostnader. Förbundet har yrkat ersättning med 1 290 448 kr, varav 1 250 000 kr avser ombudsarvode. Församlingen har överlämnat bedömningen av skäligheten av arvodet till domstolens prövning.

Arbetsdomstolen finner med hänsyn till målets karaktär och omfattning, däribland att målet omfattat flera tvistefrågor och ett stort utredningsmaterial, att yrkad ersättning är skälig.

Domslut

1. Arbetsdomstolen ogiltigförklarar avskedandet av J.S.
2. Veddige-Kungsäters församling ska till J.S. betala
  - a) lön och semesterförmåner med 50 705 kr per månad avseende juli, augusti, september och oktober 2012, med 33 245 kr per månad avseende november och december 2012, med 32 372 kr för januari 2013, med 46 340 kr per månad från och med februari 2013 till och med februari 2014 och med 50 705 kr per månad från och med mars 2014 till den 12 juni 2014, med ränta enligt 6 § räntelagen på de månatliga beloppen från den 27:e i var månad till dess betaning sker, samt
  - b) allmänt skadestånd med 125 000 kr för brott mot 18 § anställningskyddslagen, med ränta enligt 6 § räntelagen från den 17 april 2013 till dess betalning sker.
3. Veddige-Kungsäters församling ska till J.S. betala ränta enligt 6 § räntelagen på utbetald semesterersättning om 62 368 kr från den 27 juli 2012 till den 30 augusti 2013.
4. Veddige-Kungsäters församling ska till J.S. betala bilersättning med 8 601 kr, med ränta enligt 6 § räntelagen från den 27 juli 2012 till dess betalning sker.
5. Veddige-Kungsäters församling ska till J.S. betala allmänt skadestånd med dels 30 000 kr för brott mot 30 § semesterlagen och kvittningslagen, dels 20 000 kr för brott mot bilersättningsavtalet, samt ränta på beloppen enligt 6 § räntelagen från den 17 april 2013 till dess betalning sker.
6. Veddige-Kungsäters församling ska till Kyrkans Akademikerförbund betala allmänt skadestånd med 30 000 kr för brott mot bilersättningsavtalet och med 20 000 kr för brott mot 16 § medbestämmandelagen, med ränta på beloppen enligt 6 § räntelagen från den 17 april 2013 till dess betalning sker.

7. Veddige-Kungsäters församling ska till Kyrkans Akademikerförbund betala 1 290 448 kr i ersättning för rättegångskostnader, varav 1 250 000 kr avser ombudsarvode, med ränta enligt 6 § räntelagen på det förstnämnda beloppet från dagen för denna dom till dess betalning sker.

Ledamöter: Cathrine Lilja Hansson, Dag Ekman, Berndt Molin, Claes Frankhammar, Håkan Torngren, Ronny Wenngren och Annette Carnhede.
Enhälligt.

Rättssekreterare: Inge-Marie Nilsson